

צקלון

צבא הגנה לישראל
הוצאת «מערכות»

צקלון

לקט תרגומים

תוכן הענינים

- סיוע-אוויר קרוב — כיצד? . . . מיור א. אואנס וקפ. ו. וודרי 3
ב, מלתעות התמסח" (פרשת קרב) . . . גנ. בריג. ס. ל. א. מרשל 11
מבנה עוצבות בתקופתנו — מה יהיו פניו — (דעות והצעות)
קפ. . . . לידל-הארט.
גנ. ווסטפאל, קול. סלואן 19
לאופן הפעלת יחידות ה, "רמנים" לויט. מ. שפייר 28
ה, "קומנדו" אל טוברוק (פרקים מתוך ספר) . גורדון לאנדסבורו 32

צבא הגנה לישראל
הוצאת "מערכות"

תמונת השער: להביור-צנחנים חדש

להביור חדש, בעל צורה "מקופלת", נבחן וחולד עתה בצבא ארה"ב בטרם ינופק לגייסות. צורתו מטעה, כי למעשה זהו המצב בו מופעל הכלי. מיכלו, בן כ"9 ליטרים, מאפשר מוטו "יריה" ממושכת אחת. קלות הכלי (12 ק"ג בהיותו טעון) וצורתו ה"מכווצת" מסגלים אותו לשימוש ע"י צנחנים — אך גם בקרב-מגע בכלל. הלהביור אטום בפני מים וניתן לירות בו באופן נוח ותכליתי-ממצבי-גוף שונים.

מקורות ומחברים

(הארות והערות לקורא)

סיוע־אוויר קרוב — כיצד? (מלקח זירת קוריאה)

אחד „מלקחי סיני“ הוא הבלטת העניינים אותם כדאי לנו ללמוד גם מנסיונם של אחרים. והרי אותו מכלול בעיות הכרוך במונח „קס“א“ שבלשונו הצבאית — שבעתים נתברר לנו עתה מהרבה ההשיבות הנודעת לו הן בשביל אנשי כוחות הקרקע (ובפרט חיילי רגלים ושריון), והן בשביל אנשי היל־האוויר. כיצד ניתן להגיע לידי סיוע־הדוק תכלית, להפעלה מבטימלית של כוחות־האוויר לכוחות הקרקע מבלי לסכן את גייסותינו או? באיזו דרך לסמן את עמדותינו כדי שיכירו בהן המטוסים שבאוויר? היאך לציין מטרות למטוסי סיוע־אוויר־טקטי? מה הן צורות הארגון העשויות להביא לניצול היעיל ביותר של המטוסים שלרשותנו? כל אלה הן שאלות אשר קרוב לוודאי כי מפקדים רבים נתקלו בהן לא אחת.

מחברי המאמר שלפנינו, המיור אונס והקפיטן וודרי, סוקרים את בעיית שיתוף־הפעולה בין כוחות־אוויר־טקטי לבין כוחות־קרקע מנקודת המבט של איש מפקדת הרגימנט — ודומה שאין כמותם מוסמכים לכך, שכן הם שימשו בתפקיד קמב״ץ וסגן קמב״ץ של רגימנט מוגבר (היינו כמעין טביבה מוגברת) אמריקאי בזירת קוריאה. ענין רב יש בהצעתם לאמן — מהעדר מספר מספיק של טייסים לתפקידים כאלה — קציני הילות־קרקע בתפקידי קציני־קישור־גדודיים לאו־ריה־טקטית. וכן מאלפות ביותר אחדות מהצעותיהם לשיפור שיטת הבקרה האו־ריה־טקטית כפי שהיתה נהוגה בצבא ארה״ב בשנות מלחמת קוריאה. אגב, הקורא יבחין ודאי כי בכמה ממסקנותיהם באשר ליעילותם של סוגי מטוסים שונים בתפקידי סיור, נשמעים הדים למאבק ה„נצחי“ בין היל־האוויר של ארה״ב לבין צבא־היבשה שלה, אשר לרשותו, כידוע, או־רית קישור וסיור משלו.

המאמר לקוח מתוך „עתון כוחות הקרב האמריקאי“

(“Army”, “Combat Forces Journal” כיום)

ב„מלתעות התמפה“ (פרשת קרב)

הנך מפקד מחלקה. אתה מקבל פקודה להוציא עשרים איש כדי לערוך מארב לפטרול־לילה של האויב. באיזו קרקע תבחר? — בגבוהה אם נמוכה? אילו אורחי פעולה תקבע? כיצד עתידים אנשיך לנהוג כאשר יתקלו בהם לפתע כוחות עדיפים של האויב? וכיצד עליך לאמן את אנשיך לפעולת־לילה מעין זו?

הגנרל־בריגדיר האמריקאי ס.ל.א. מרשל, בפרשת־הקרב הקצרה המובאת בחוברת זו, מציג למעשה את כל העניינים האלה — עניינים שכל מפקד־כיתה ומפקד־מחלקה מגלגל במוחו פעמים אין ספור. הוא בחר להציגם באמצעות תיאור כיצד נהג במקרה כזה מפקד מחלקה חבשי, מבין אלה אשר לחמו בקוריאה יחד עם כוחות האו״ם. הוא מתעכב על טיב שיטת הקשר, על דרכי שליטת הפיקוד באנשים ובאש, על מהלכו של קרב־אש בטוחים קטנים ביותר — ועל הסיבות להצלחתו של אותו מארב, שהחשובה בהן היא הכרה מוקדמת ומפורטת של פני הקרקע.

המחבר מוכר לקוראֵינו משורה של סקירות ומאמרים אשר נתפרסמו ב„צקלון“ וב„מערכות“. ספריו החשובים: „אנשים מול אש“ ו„ניידותו של לוחם“, יצאו בעברית בהוצאת „מערכות“.

המאמר לקוח מתוך „עתון צבא־הצי האמריקאי“ (“Marine Corps Gazette”)

סיוע אוויר קרוב - כיצד ?

(מלקח זירת קוריאה)

מיוזר אלמר ג. אואנס וקפיטן וולאס פ. וודרי

צות קרקע-אוויר מתואם יכול לבצע את המלאכה — אולם יש להכניס מספר שיפורים באורח-הפעולה ובציוד.

קוריאה שימשה קרקע-מבחן להתפתחויות בעצמת-אוויר-טקטי, ואי-אפשר היה כלל להמציא שדה מבחנים טוב יותר. כיום עבר כבר הכלה על נימוקים ואמיתות-מוסכמות ישנים. קוריאה הוכיחה — ואין תמה — כי הצות המשולב אוויר-קרקע יכול לעשות את המלאכה — אם היא זה צות מתואם תיאום הדוק.

נסיונם של מחברי מאמר זה, והידיעות הבלתי-אמצעיות אשר השיגו מתיחסים לרמת הרגימנט, דהיינו חטיבה או חטיבה-מוגברת, ואין אנו יכולים לדבר כאן על מעלתיה, חולשותיה ומגרעותיה של ארגון-התיאום הקיים אלא כפי שהם נראים ברמה זו.

בקרת כוחות-אוויר טקטיים במלחמת קוריאה קוימה באמצעות חוליית בקרה-אוויר-טקטית* שהיתה מורכבת מקצין אחד (טייס) ושני אנשי אלוט (האחד אלוטאי והשני טכנאי-אלוט). החוליית מצוידת בשלושה כלי רכב בני ¼ טון (גיפים) אשר על שנים מהם מורכבים מכשירי אלוט, מטיפוס מ"ק 522, ומ"ק 312. צות כזה מוקצה כרגיל לרגימנט למשך עשרים ואחד יום, ואחר-כך מוחזר ליחידתו. הנוהג של שליחת טייסים לתפקידי בקרת-קרקע הביא לשיתוף פעולה הדוק יותר בין כוחות הקרקע לכוחות האוויר, לאחר שרתם, "סיבוב" כזה בתפקיד האמור, מיטיבים הטייסים מאשר לפני-כן להבין את טבע המטרות אשר בהן משתדלים הם לפגוע ואת בעיות חיל-ההרגלים.

שיטת הפעולה שהיתה מקובלת, למשל, בצות-הקרב-הרגימנטי ה-5, (היינו רגימנט מוגבר: 3 גדודים רגלים ויחידות ארטילריה ואחרות נספחות, ויתכן גם יחידת שריון נספחת נוסף על פלגת הטנקים הרגילה של הרגימנט) שבו שירתו מחברי המאמר, היא כמתואר להלן: צות חוליית-בקרת-אוויר-טקטית פועל כרגיל תחת שליטתו של מפקד צות-הקרב הרגימנטלי ממוצב-הפיקוד הקדומני של הרגימנט, והוא עומד במישרין לפיקוחו של קצין המבצעים הרגימנטי.

* Tactical Air Control Party (T.A.C.P.) — בלשון הצבא האמריקאי, דומה — ברמה חטיבתית — לחולייתו של פקד-אוויר והנה עם זאת זרוע-קס"א.

דפי העתונות הצבאית ברוב ארצות העולם — ובראש ובראשונה בבטאונג הצבאות הגדולים, הצועים בראש ההתקדמות — גדושים ממש מאמרים, סקירות, מכתבי-קוראים וכיו"ב, המעלים כולם את בעיית מבנה היחידות והעוצבות לעתיד. דבר זה — טבעי הנו בתקופתנו, תקופה בה נזרקים דפוסי-מחשבה, דפוסי-הימוש ודפוסי-ארגון כה רבים אל תוך כורה-המצרף, להתכים מחדש ולסגלם אל גורמי הלוחמה ההדשים. הנשק האטומי, המאיים בהשגת ריכוזי-צבא שלמים, מכתים את המגמה לפיזור, סיוף, גמישות וניידות מכסימליים; וצרכים אלה עצמם דוחפים את הצבאות עוד יותר גם אל המגמה של כושר-הטסה לחלק גדול ככל האפשר של העוצבות — דבר שאף הוא מצריך צמצום בכושר-האדם, הקלת הציוד וארגון גמישיות. ומכאן — שפע הויכוחים: מה להבליט — ועל מה לותר — בחימוש-עוצבות; אינו יחידה להניח ביסוד המבנה-לעתיד — האם הגדוד או הרגימנט; ועוד ועוד.

הסקירה על מבנה עוצבות בתקופתנו, המוגשת בזה, מציגה את תמציתן של דעות אחדות, כפי שנמסרו ב"דו"ח-סיכום מטעם ועדה מיוחדת של "ליגת-הצבא הבריטית" (אגודת אנשי-ציבור, ובתוך זה חברי פרלמנט, קציני השירותים-המוזיינים וכו'), לטיפוח ערנות ציבורית לבעיות הצבא. הדעות המצוטטות הן של קפיטן לידר-הארט (בריטניה), גנרל וסטפאל (גרמניה) וקולונל סלואן (ארה"ב). אין בודאי צורך רב להציג בפני קוראי ה"צלקון" את קפ. לידר-הארט, הוגה הדעות הצבאי הנודע. גנ. וסטפאל נמנה במלחמת-העולם השניה על המוכשרים שבדור הצעיר-יותר של קציני-מטה גרמניים נושאי תפקידים אחראיים, כראש-מטה ל"ארמית השריון האפריקאית" של רומל, ואח"כ במפקדות של מצביאים ראשיים גרמניים — תחילה בוו של זירת היס-התיכון, ולבסוף בוו של זירת המערב. קול. סלואן פרסם בשעתו את הצעותיו מעל דפי בטאון ביה"ס-לפיקוד-ומטה של צבא ארה"ב.

הסקירה שאובה מתוך, תמצית העתונות הצבאית הורה" בבטאונג של ביה"ס-לפיקוד-ומטה האמריקאי, ה"השקפה הצבאית" ("Military Review").

לאופן הפעלת יחידות ה"רמנים"

בהשפעת הלקחים והרשמים של מלחמת-העולם השניה בשנותיה הראשונות, הוקמו וטופחו בצבא-שביצריה, שהיה מגויס אז במשך שנים מספר גיוס מלא או חלקי, יחידות ה"רמנים" — "גרנדירים" בלע"ז — מעין תערובת של חבורות "קומנדו" ופלוגות-הבלנים. מבני ואימונן וחושגי תפעולן — (כי לידי מעשה הרי לא הגיעו הדברים בשביצריה, כיודע) — ינקו כמובן הרבה ממעלליהם ונסיגותיהם של גייסות-מיחזדים בצבאות הלוחמים שבאותה תקופה. במרוצת שנות-השלום נעשתה כנראה ברוחה פחות תכליתן של יחידות אלה (פלוגה מיוחדת ברגימנט-רגלים, שביכולתה לספק מחלקת "רמנים" לכל גדוד רובאים), ואחד הסימנים לכך הוא מאמר-הבידור מאת לויטננט-קשיש מ. שפיזר המציג שאלות גם בענין מסגרתן הארגונית של יחידות-רמנים וגם בנוגע למגמות אימונן והפעלתן. המאמר נתפרסם במדור "מה יש בפנינו לאמר" — מדור ל"הבעה עצמית" של שכבת-הקצינים הצעירה יותר אשר הונהג בשנים האחרונות בבטאון השביצרי הצבאי הידוע, "כתב-העת הצבאי השביצרי הכללי".

(סוף בעמ' 41)

מטוסים מסוג מטוסיקישור, או מטוסי AT-6 משמשים להבחנת המטרות שעליהם מדווחים כוחות-קרקע ולאייכונן, וכן להנחיתם של מטוסי-טקטיים אל המטרה. מטוסים אלה סייעו בהצלחה לאייכון ריכוזים, כלי-נשק וכלי-רכב של האויב, הן בתפקידי סיור-אוויר שגרתיים, והן במקרים שכוחות-קרקע דיווחו על מציאתו של מטרת כאלה.

חיוני הוא כי קציני-המבצעים הרגימנטי או עוזרו ישארו עם קצין חולית בקרת-האוויר הטקטית שעה שהחוליה מְכִינָה קבוצת-מטוסים בטיסה-מבצעית. תיאום הדוק כזה בין קצין חולית-הבקרה לבין קציני-המבצעים הרגימנטי מבטיח כי המטרות תאוכנה במהירות, כי מערכי כוחות-ניראנו יסמנו עצמם בסימנים מתאימים וכי יושם לב לשינויים אפשריים בהערכות הטקטית. תיאום זה מונע בעד פגיעה שלא במתכוון בגייסות-ניראנו, ומקצר את משך הזמן הדרוש על מנת לאַכֵּן את המטוסים בשטח ולכוון את המהלומה במדויק על המטרה.

התמצאות מהירה חוסכת דלק ומאפשרת למטוסים להקדיש יתר זמן ל"כיסוי" דקדקני של המטרה ולהשאיר על פני אזור המטרה משך-זמן כזה שיספיק לצופי-קרקע כדי לתקן את כיוונן של מהלומות-האוויר ולהשיג דיוק מלא.

כאשר מאפשר זאת המצב הטקטי ניתן להשיג סיוע-הדוק מצוין על ידי שמגיעים את חולית-הבקרה יחד עם מוצב הפיקוד הרגימנטי הקדומני לשכונתו של מוצב-פיקוד גדודי, אשר ממנו יכולה החוליה לכוון את המטוסים בהסתייעה בתצפית אישית על-פני אזור המטרה. דוגמה טובה להנחיתם למטרה של מפציצי-קרב במשימת סיוע-הדוק על ידי קצין חולית-בקרה תוך תצפית אישית, ניתנה ליד הר סובוקסאן בחודש ספטמבר 1950. צות-הקרב-הרגימנטי ה-5 נמצא אז במערך-הגנתי מערבית לצינדונג'ני כשלושת גדודיו בקו.

במשך ארבעה ימים הלמה הארטילריה — אשר במרבית המקרים נתגלתה כתכליתית ביותר — ברכס שממערב להר סובוקסאן כשלוש מאות מטר מקווי-ניראנו. רבים מאנשי האויב נלכדו בשטח פתוח, ונהרגו או נפצעו. אולם אלה אשר תפשו מחסה במערות-הסלעים הטבעיות המשיכו להנחית התקפה אחר התקפה על עמדותינו. בוקר-בוקר עם שחר הונחו מטוסים טקטיים אל המטרה, אולם התקפות האויב נמשכו. לבסוף הנחיתו מטוסים פצצות נאפלים על המטרה ואחר זאת נחלשו, יחסית, ההתקפות מרכז זה.

במקרה אחר ליד קוגאן-ני נתון היה מוצב הפיקוד של צות-הקרב-הרגימנטי ה-5 להתקפה כבדה ועמד בסכנה כי יישטף. חולית-בקרת-האוויר הטקטית הוכיחה את היכולת להתקשר עם שלושה גפים של מטוסים שנמצאו באויר ובאמצעות טיסות-נסיון מוקדמות, ללא מתן אש, מעל לאזור המטרה, קורב כיוון המהלומות עד לידי מרחק של ארבע מאות מטר בלבד ממוצב הפיקוד — והמהלומות בוצעו כאן בנאפלים וכן בפצצות-התרסות בנות 200 ק"ג, ברקיות ובמקלע 0.50. לא נגרמה אף אבידה אחת לכוחות-ניראנו, ואויב תקיף-החלטה הוברח מעמדותיו.

מהלומות-אוויר המונחות על ידי תצפית אישית הן תכליתיות ביותר כנגד אזורים מבוצרים או מוגנים בחזקה, בהם דרוש סיוע הדוק ביותר. ואולם, השתמשנו בנוהל זה רק בהזדמנויות מעטות מאוד מכיון שטלטולם של מכשירי האלחוט בדרכים גרועות הביאה לכך שתכופות לא פעלו הם כהלכה. בגלל קושי זה אין לעתים חולית בקרת-אוויר-טקטית יכולה להגיע לאותו מקום בו היתה עשויה להביא את מכסימום התועלת.

המטוסים מטיפוס L-5 או L-17 הם הטובים ביותר לגילוי מטרות. ה-L-5 יכול להתקרב אל הקרקע, הוא אטי דיו בשביל שיוכל להבחין במטרות מוסוות, ויכול הוא להשאיר באויר זמן מספיק בשביל לבצע את המלאכה. הוא טוב יותר מן ה-L-17 מכיון שמבנה כנפיו מאפשר ראות טובה יותר מתוכו.

מטוס ה-AT-6 טוב לגילוי מטרות, אולם מהירותו גורמת תכופות לצופה כי לא יבחין במטרות מוסוות.

פטרולי קרקע, מוצבי תצפית וידיעות מפי שבויים כולם מספקים אינפורמציה אשר, כשהנה מועברת למטוס-קישור באמצעות חולית-בקרה אויר-טקטית נותנת למטוס נקודה מפורשת בשביל לסיירה, אולם לעתים נדירות מאכנות ידיעות אלה מטרה בדיוק כזה שיאפשר הזמנתן במישרין של מהלומות אויר ללא סיור-מוקדם על ידי מטוסי קישור. דבר זה אינו חל על מצב הגנתי שבו ניתן לכוחות קרקע לצפות במדויק בריכוזים של גייסות אויב, בכלי ארטילריה אויבים או בציוד אחר של האויב. במקרים כאלה מודאים צופי קרקע בטלפון או באלחוט על הפרשי-תיקון מדויקים מאוד, עד כדי חמשים מטר בלבד, בשביל טיסות הבזקה-רקטית ובשביל מתן ירי-רקטיות ואש-רקטיות על עמדות המבוצרות ביצור חזק או מהופרות היטב, אשר אי-אפשר לנטרלן באמצעות ארטילריה.

בשעת הצורך יכולים אנשי מוצב-תצפית של חיל-הרגלים, קתקי"ם ארטילריים, וצופים-קדמיים של מרגמות בנות 4.2 אינץ', לתקן מהלומות-אוויר הנערכות בשטח שלפני עמדותיהם.

עריכת מהלומות-אוויר מושגת כרגיל על ידי בקשה לקציני-המבצעים של הכוח האווירי המועברת דרך קציני-המבצעים הרגימנטי. נוהל זה דורש כי תאוכן מטרה מפורשת באמצעות אחת מן השיטות שהזכרנו. המטוסים משוגרים על ידי הבקר הראשי, בהתאם לסוג המטרה ועדיפות שניתנה ליחידה או לאזור מסויימים. עם הגיעם לסביבת אזור המטרה, מתקשר גל המטוסים אל חולית-הבקרה, ואו שהוא מוכון אל המטרה במישרק באלחוט, או שנשלח אליו מטוס קישור המנחהו אליה.

אין לסמוך מדי על דוחות של מטוסים טקטיים באשר לשאלה האם מצויה מטרה טובה או אינה בנמצא. הם טסים מהר מכדי להבחין בעמדות מוסוות היטב.

כלפי אזור או מטרה מסויימים, — או ע"י כך שינחו בפועל את המטוס התוקף אל המטרה.

את גייסותינו ואת קוי החזית שלנו ניתן לציין ע"י שימוש בידעיות-איתות-לאויר, ברימוני עשן-צבעוני, או בעשן של זרחן-לבן. ואולם ישנם סיבוכים וקשיים בנידון זה. בקוריאה נפלו בידי האויב רבות מיריעות-האיתות שלנו, והוא השתמש בהן כדי לבלבלנו. היו אף מקרים כאשר ירה האויב זרחן לבן אל תוך קוינו באותם רגעים בהם השתמשנו בחומר זה עצמו לציין עמדות-הוא. כן ברור כי קשה לשלוט בכל הכלים מצדנו-אנו המסוגלים לירות זרחן לבן באותו רגע בו רוצה אתה לציין נקודה מסוימת לאורך החזית, וניתן להעריך איפוא את מבוכתו של טייס כאשר רואה הוא מספר תימורי עשן לבן המתרוממים במקומות שונים מעל לאזור נתון. צות-הקרב-הרגימנטי ה-5 קבע פק"ל אשר לפיו הוקצו רימונים בעלי סוג עשן צבעוני מיוחד לכל גדוד. דבר זה פעל טוב למדי באשר לציין קוינו שלנו.

כל כלי-הנשק והמרי-הנפץ אשר בהם השתמשו מפציצי קרב בקוריאה נתגלו כתכליתיים נגד מטרות קרקע. אמצעי-פגיעה אלה שבמטוסים כללו צירופים של מקלעי 0.50, פצצות התרסות בנות 200 ק"ג, פצצות רסק מוצנחות, נאפלים, רקיטות, וכן — ובמטוס „קורסייר" של הצי — גם תותחי 20 מ"מ. נאפלים הוא אמצעי-ההשמד התכליתי ביותר לגבי אויב החבוי במערות או מחופר היטב בעמדות. דוחות של שבוני מלחמה הראו כי חיילי האויב יראים מנאפלים יותר מאשר מכל נשק אחר בו השתמשו.

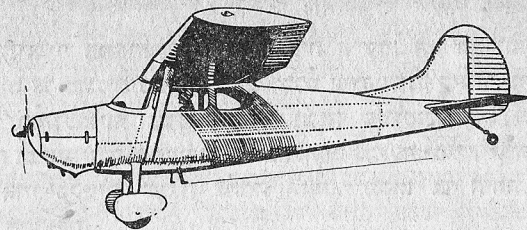
* * *

קיימות מגבלות מספר לפשיטת הסיוע האוירי-הטקטי הנוכחית שלנו והריהו בקיצור, ולפי סדר חשיבותן.

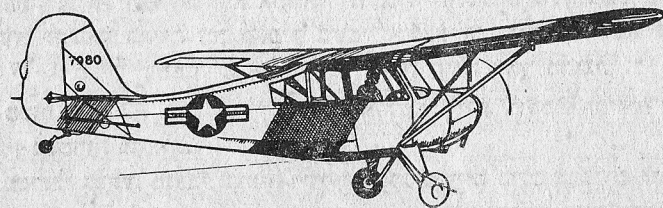
(1) המטרה ה„משתלמת ביותר זוכה לעדיפות ראשונה. דבר זה הוליד לגילויים שונים של שימוש-לרעה לעתים שלא במתכוון, כגון דיווח מוגזם של ריכוזי אויב — דבר המביא לכך שהבקר המרכזי או הדיביזיוני וכיו"ב, או קציני-המבצעים של הכוח האוירי כולו, שולח מיד שמה את כל המטוסים שבאותו אזור, ולעתים אפילו מוציא לשם-כך מספר מטוסים מתפקיד שהוטל עליהם כלפי מטרה אחרת.

(2) נוהגים להתעלם מבקשות לביצוע התקפות שתשמשנה בנשק או בחומר נפץ מסויימים, אפילו כשחולית בקרת-האויר-הטקטית עצמה המליצה על סוג הנשק אשר יש להשתמש בו נגד אותה מטרה. לעתים שולחים נגד מטרה את סוג המטוס הבלתי מתאים, ושוב על אף המלצות מצד חולית-הבקרה.

(3) לעתים מבקשים ביצוע טיסות-מהלומה לזמנים מפורשים-מדויקים כדי שישתלבו עם התקפה של כוחות הקרקע. קצין המבצעים האוירי מאשר את הבקשה

מטוסים קלים, (לקישור ותצפית) הנהוגים בצבא האמריקאי

דוחות של צופי-קרקע או מטוסי-קישור הם מהימנים יותר. לעתים סוברים טייסים כי אין משתמשים בהם כראוי מכיון שאין הם יכולים לראות על מה הנם יורים. היו מקרים כאשר הטייסים טענו בכל תוקף כי הוכנו אל מטרות שאינן משתלמות, אולם פטרולים שנשלחו אחר המהלומה יש ומצאו במקום לא פחות משלוש-מאות הרוגי אויב.

לעתים חוזר גף מסוור אוירי ומדווח בעודו באויר לחולית בקרת-אויר-טקטית, בבקשו רשות לפעול באזור ובבקשו ציון מטרות. נוהל זה אינו תקין ומשתדלים לעקרו כדי להבטיח את השימוש התכניתי הטוב ביותר במטוסים העומדים לרשותנו.

* * *

הבקר הראשי, הנמצא במפקדת הדיביזיה ובמפקדות גבוהות יותר, מקיים מגע אלוט עם כל הגפים ה„מתיצבים" עם הגיעם ל„אזור הרקיע" שמעל לאזור הפעולות עליו הוא מופקד — והוא משגרם לרשות חולית-בקרת-האויר-הטקטית מסוימת, זו או אחרת, על בסיס סדר-עדיפויות שנקבע על ידו על סמך ניתוח בקשות שהומצאו לו ומטרות שניצפו. אולם, אפשר גם להשיג במישרין ביצוע טיסות-סיוע מהגפים עצמם בתוקף בקשת-הירום. בקשות-הירום אלה מועברות לרוב לבקר הראשי אם באמצעות המטוסים הטקטיים עצמם או ע"י מטוסי-קישור המצויים באזור. יחידות קרקע משתמשות במיתודות אחדות של ציון מטרות. זרחן לבן או עשן, הנורה על-ידי מרגמות או ארטילריה, הוא הדרך הנפוצה ביותר לכך. מטוסי-קישור יכולים לציין מטרות על ידי ביצוע „זניקות על מטרה", מבלי ליתן אש,

ההתכניות להתקפת הקרקע נערכות, אולם המטוסים אינם מופיעים במועד שנקבע מראש, ומשהים על-ידי כך את המבצע בשעות אחדות או יותר.

4) אין מעמידים מפות-אוויר לרשות רגימנטי רגלים או חוליות-בקרת-אוויר-טקטית. לגפי מטוסים המסוגלים למהלומה ישנן כרגיל רק מפות-שטחים בקנה מידה 1:250.000. דבר זה הופך את ציון המטרה באמצעות קואורדינטות-מפה לקשה מאוד. 5) מכשירי האלחוט של הבקרה האוירית-הטקטית הנמצאים עתה בשימוש הנם עדינים מדי ומגושמים. הנם רגישים ביותר להשפעות מזג אוויר לח, ולזעזועים. מבנה-קרקע הררי מגביל את טווחם, והאלחוטאי המפעיל אותם נחשף ברציפות לאש ארטילריה, מרגמות, מטוסים, ולעתים אש-נשק-קל, של האויב.

6) הבקרה וציון-המטרות הנם קשים ביותר במצבי התקפה ולפיתה. מן ההכרח להזהיר ולהקפיד בהבחנה בין יחידות כוח-נראנו ליחידות אויב. דבר זה משהה תכופות מתן סיוע-אוויר תכליתי. אפשרי במקרים אלה לתת סיוע במרחק הגון לפני כוחות-נראנו, אך בסיוע הדוק מדויק עלולה לחול טעות ברגע מכריע.

* * *

לדעתנו היה הסיוע האוירי הטקטי יעיל הרבה יותר אילו היו מאמנים קציני-רגלים נבחרים כקציני קישור של אויריה-טקטית.

קצינים כאלה היו אז תופשים מעמד דומה לזה של קציני-הקישור-הארטילריים המוקצים לגדודי הרגלים. כן מציעים אנו כי יוסיפו ללוחות-הארגון והצידוד של כל פלוגת-טנקים שברגימנט רגלים, וכן לפלוגות הטנקים שבגדוד טנקים, קצין שאומן באופן זה. עם זאת יהא צורך לשמור על חולית-בקרת-האוויר-הטקטית הנוכחית ברמת הרגימנט (שתוסיף להיות מורכבת מאנשי חיל-האוויר). קצין הבקרה של חולית בקרת-אוויר זו, יציין אזי איזה מקציני-הקישור-האווירי-הטקטי ייטיב לצפות על אזור המטרה. למשל, אם רגימנט-מוגבר נמצא במצב הגנתי, כששלושה גדודים בקו (דבר שהיה תכופות הכרחי בשלבים המוקדמים של מסע-המלחמה, מתוך ויתור על שמירת גדוד בעתודה) והאויב ביצע חדירה רצינית בין 2 גדודים, היה קצין חולית-הבקרה מציין איזה משני קציני-הקישור-האווירי הגדודים (המוצעים כאן) הנוגעים במישרין בדבר, יהיה זה אשר ינחה את המטוסים אל המטרה. מתודה זו היתה מאפשרת הנחתת מהלומות אוויר, בעת ובעונה אחת, ביותר מאשר בחלק אחד בלבד של גזרת הרגימנט שכן כל קצין-קישור-אווירי טקטי היה יכול או לקיים בקרה על גף נפרד. כן היתה היא מאפשרת בקרת עין על המהלומה-האווירית, הסתכלות ומתן הוראות לה תוך הסתכלות ישירה באופן הדומה למתן-תיקון לאש ארטילרית. במצבים בהם אין קצין קישור-האווירי הטקטי הגדודי יכול לצפות על מטרה, יוכלו צופי חיל-הרגלים שעם פלוגות הקור הקדמי להעביר אליו באלחוט את הידיעות הדרושות. השימוש בצופי קורדמי פלוגתיים, על מנת להנחית מהלומה אווירית כיאות, קוים בהצלחה רבה בהזדמנויות

רבות על ידי צות-הקרבת-הרגימנטי ה-5. מתן היתר לעריכת מהלומות מעל שטחיה-המטרה שבאזורו של הרגימנט המוגבר — מן ההכרח שיהיה נתון לשליטתו של מפקד הרגימנט באמצעות קצין-המבצעים הרגימנטי, כדי לודא שכל יחידות כוחותינו שבאותו אזור נמצאים במרחק מספיק משטח המטרה של המהלומה. תקשורת-קוית וכן רשת-אלחוט יקשרו לפי הסידור המוצע את קצין הקישור-האווירי הטקטי הגדודי תחילה אל חולית-הבקרה האוירית הטקטית שבמוצב-הפיקוד-הרגימנטי — כשם שקציני קישור ארטילריים שבגדודים מקושרים במישרין לקצין-הקישור-הארטילרי של הרגימנט.

סבורים אנו בכל תוקף כי יש להמשיך ליצור ולפתח מטוסים מנוע-ידחף הדומים ל-P-51 ("המוסטנגים") למשימות סיוע אוירי טקטי הדוק.

ליחידות הקרקע נדרש, מכשיר אלחוט קטן יותר ומאריך-ימים יותר אשר יתקשר בשני ערוצים או יותר עם מכשירי אלחוט של מטוסים. מכשירי האלחוט הקרקעי צריך להיות ניתן לנשיאה על-מנשא.

כאשר אפשר הדבר יש להציב יחידה אווירית-טקטית בסיוע ישיר ליחידות בגודל-של-דיביזיה, כדי להקל על השגת מטוסים למהלומות ועל הבקרה עליהם, על הבטחת סוג אמצעי-הלהימה הנחוץ ועל קביעת עדיפות במשימות.

כאשר קצין המבצעים-האווירי או בקר-ראשי מקבל ידיעה על מטרה בעלת עדיפות צריך הגף הראשון שנשלח לשם להודיע מיד על תוצאות מהלומתו, ויש להפנות לחולית הבקרה בקשה בדבר אימות-המטרה. לפני שישלחו גפים נוספים — בפרט לפני שיוצאו גפים אחרים מפעולה כלפי מטרות אחרות.

בקשות מצד קצין חולית-הבקרה להקצאת חימוש מסוג מפורש — יש למלא אחריהן לחלוטין.

גפים אשר נתבקשו להופיע בזמן מפורש — יש לשלחם במועד שיאפשר להם להגיע לאזור, המטרה לזמן שנקבע, או שיש להודיע מראש ליחידה המבקשת כי לא יוכלו להגיע לאותה שעה.

לפחות סדרה שלמה אחת של מפות אוויר צריכה להיות מצויה ברשות כל רגימנט, או להנתן לכל "חולית-בקרת-אוויר-טקטית". נוסף לכך, במקום שהמצב הוא סטטי, צריכים כל המטוסים לקבל מפות-שטחים בקנה מידה קטן (1:50.000) של האזור מעליו עליהם לפעול.

מכשירי האלחוט של חולית-הבקרה צריכים להיות בעלי אותם ערוצים כאלה של המטוסים, ויש להורות למפקדי הגפים שלא לשנות את ערוצייהם, מלבד לפי הוראות מפורשות מצד קציני-הבקרה. פעמים רבות אובדת השליטה על גף משום שמפקד הגף עובר לערוץ חדש או לתקשורת-פנים ומשוחח עם מטוסי הגף שלו, בהשאירו את קצין הבקרה מחוץ לרשת. דבר זה מסוכן ביחוד

ב. מלתעות התמסח

(פרשת קרב)

מאת: גנרל-בריוגדיר ס. ל. א. מרשל

הם צעדו בשורה עורפית, כששדרתם בת עשרים ואחד האנשים נמתחת על פני המשעול לאורך 60 מטרים לערך. זה היה אורח התקדמותם הרגיל כאשר תנאי הפעולה נראו, לפי מושגיהם, טובים למדי.

שעה שערפל, גשם או חשיכה צמצמו את טוח הראיה עד לאפס, ונתעוררה סכנה כי השדרה תתפצל מחמת שאחד הצועדים בה יבחר, משיגיע למזלג שבילים, בשביל הבלתי-נכון, היה זה מנהגם ללפות איש את יד רעהו, מראשון הצועדים עד לאחרון. ואז, כשרשרת חיה, היו מתקדמים אל תוך שטח האויב. נוהג זה, שגייסות מערביים יהיו נוטים לבזוז לו כנוהג ש"למטה מכבודם", נתקבל על ידי אנשי חבש אלה ברצון, כאמצעי-בטחון נוסף בפני סכנה. וכאשר היו קרובים אל האויב, היו מקשרים עצמם זה אל זה בחוט-תיל, כדי לאותת איש לרעהו ולהודיע מה עומד לפניו.

אמריקאים היו סבורים כי ליל ה-28 באפריל היה חשוך עד לאימה. העומדים על הקרקע לא חשו דחיסות מיוחדת, אולם גוש-ענן כבד האפיל על הכוכבים. עם כל זאת, שעה שהחלה השדרה החבשית לנוע בצעד קצר ומהיר במורד המשעול, יכול היה לויטננט-המשנה וונג'לה קוסטה לראות לפניו את גבו של האיש הרביעי ממנו. הדבר נראה לו כמספיק לצורך המשימה המוטלת עליו, והוא לא ראה כל סיבה לכוץ את השדרה או להגביל את קצב תנועתה.

הרכסים המקיפים את עמק יוקוצ'ון הם משוננים יותר מהרגיל, ומבותרים על ידי בקיעים עמוקים. ממקומה הקבוע של פלוגה 2 על הרכס הגדול ועד לנקודת-המפגש של הפטרול בקצהו המרוחק של הרכס דמוי-המזלג, נמוך-התואים, שכונה בשם "מלתעות התמסח" – היה המרחק כ-2,000 מטרים בקוראוויר. אולם המשעול נמשך באלכסון, השתפל לתוך שלושה גיאיות וטיפס תלולות על פני שלוש, "אצבעות"-רכס מזדקרות. בפועל היתה הדרך אל היעד כפולה, בקירוב, מקור-האוויר.

הרשום, ביומן המפקדה מעיד כי בשעה 2028 דיווח וונג'לה קוסטה באלחוט כי הגיע אל השטח היעוד בקצה "מלתעות התמסח", וכי אנשיו כבר הציבו את כלי-נשקם והיו מוכנים ללחימה. הוא גם אמר: "אלו הן המלים הראשונות שהוציא

כאשר מבצעים משימות סיוע הדוק, שכן יתכן כי יהיה צורך להסוות ברגע האחרון מטוס או גף מטיסת-מהלומה כלפי אזור שצוין לו מלכתחילה.

* * *

הן במצבי התקפה והן במצבי הגנה, יש להקצות קצין-קישור-אווירי לכל רגימנט. יש להטיל על הטייס כי ידע בכל זמן מהו מערך יחידות-המשנה של הרגימנט-שלו, וכי יבטח באמצעות מגע עם מטוסי-הקישור של הרגימנטים השכנים שיקום תיאום מתמיד בין היחידות. דבר זה יאפשר זיהוי מידי של יחידות אויב ויחידות כוחנו-אנו, וימנע בעד הסכנה שמטוס יופנה נגד גייסות כוחנו אנו וכן יפחית הדבר את משך הזמן שבין בואו של גף לזמן בו יוכל הוא לתקוף את המטרה.

כאשר נותק הקשר עם מפקדת הדיביזיה או מפקדות גבוהות יותר, עקב התקדמות מהירה או כל סיבה אחרת, יש לתת רשות לחולית הבקרה הרגימנטית כי תבקש ממטוסי-הקישור, או מכל מטוסי-קרוב באזור להעביר אל בקר מרכזי-אווירי-טקטי את בקשותיה לסיוע-אווירי במישרין.

יש להוסיף על ציודה של חולית-הבקרה האווירית-הטקטית חוטים-מאריכים בשביל אזהרות האלחוט ולמיקרופון כדי שאנשי החוליה יוכלו אף להתרחק מרחק-מה מכלי-רכבם. דבר זה יהא בו מן המועיל כאשר רצוי יהיה שאחד מאנשי החוליה ינוע לעמדה כזו שממנה אפשר להשקיף על המטרה אך כלי הרכב אינם יכולים להגיע אליה, או כדי שחולית-הבקרה תתפוס מחסה בפני אש-אויב – ועם זאת תוכל להוסיף ולשלוט במטוסי קרב.

מאמר זה אינו מיועד בשום פנים ואופן להפחית מערכו של הסיוע היוצא-מהכלל ומהתפקיד הרב שניתן לגייסותינו בקוריאה ע"י חיל-האוויר וכן אין בכונתו לגרוע מהערכת ה"עבודה" היפה של חולית-בקרתי-האווירי-הטקטית. כתבנוהו בתקווה שניתן יהיה להנהיג מספר שנויים במערכת הבקרה האווירית הטקטית.

אולם הלויטננט לא הביא בחשבון את האפשרות כי הפלגה שהוצבה בשטח הנמוך עלולה יותר להופיע כפועלת בשלב התחלי של יריטת קבוצה אויבת מאשר האנשים שעל השטח הרם. שום משעול לא הוליד במישירין לעמדת התעלה, אף כי מספר שבילים עברו לידה והתמזגו לאחד במקום בו הקיפה התעלה את קצה ה"אצבע". צפונה מעמדת ההסתערות וסמוך אליה. על כן — כפי שתיאר לו וונג'לה קוסטה את האפשרויות העיקריות של מארב — עשויים הסינים להתחיל לספס על מלתעות התמסח; אראז יובסו ע"י קבוצת ההסתערות, ובשעת מנוסתם לעבר יטחם הם, יותקפו באש אגפית על ידי פלגת הסיוע. זו היתה הסיבה לכך שהציב את שני המקלעים הקלים בתוך התעלה. הפקודה שקיבל היתה — לתפוס שבויים, אם יוכל. בגלל הראות הלקויה לא ראה סיכוי רב לעשות זאת, אלא אם האויב ממש ימנע בהיתקלו בגופות אנשיו.

מקלען אחד, רב-טוראי טיגו ואלדטקלה, הושאר כאחראי ישיר לסיוע. מפקד הפטרול לקח אתו את הרץ ושני חובשים, ונע במעלה הגבעה אל נקודה במחצית הדרך בין קבוצת ההסתערות ופלגת הסיוע. הוא היה קשור עם שתיהן באמצעות טלפון, ועם דרגי-פיקוד גבוהים יותר באמצעות טלפון ואלחוט. משהושלמו הכנותיו, ישב והמתין.

עד שעה 0300 בדיוק היתה הגבעה שקטה לחלוטין. וונג'לה קוסטה זה עתה הציץ בשעונו. אנשיו היו בעמדותיהם שש שעות ו-32 דקות. במשך אותה תקופת-זמן היו הקולות היחידים ששמע — קולו הוא, שעה שדיוח מדי שעה דרך האלחוט לפלוגתו: "אין מה להודיע". אולם הוא ידע כי אנשיו ערים על משמרתם. הרב-טוראים דגינה וואלדטקלה דאגו לכך. בכל 15 דקות היה כל מפקד-פלגה עורך סיבוב, וזוהל מאיש אחד לשני. הוא היה לוחץ את יד האישי, וזה היה לוחץ את ידו פעמיים בתשובה. זו היתה דרכם להבטיח ליכוד ערני.

שני הרב-טוראים זחלו זה עתה אל עמדתו והשלימו את בדיקת "לחיצת-היד" שלהם. הוא התקשר עם הפלוגה, ושני עוזריו כבר נמצאו שוב עם אנשיהם.

כאשר החליק ואלדטקלה בחזרה אל תוך עמדתו בפלגת הסיוע, ראה כי האנשים שמשמאל מצביעים נמרצות כרוביהם אל תוך החשיכה האופפת אותם. היתה זו אות כי הבחינו בתנועת אויב. הוא התקרב אליהם. עתה יכול היה לראות צללית אדם מסתמנת בבחירות, לא יותר מ-20 מטר מן התעלה.

ואלדטקלה נע לאחור דרך התעלה, ואחר זחל בחזרה אל הלויטננט קוסטה. הוא לא אמר לו דבר, אלא הצביע ברובהו בדרך בה הצביעו אנשיו. הלויטננט שלח את הרץ, הטוראי טילאהולניגוסה, שיוחל במעלה הגבעה ויתן את אותו סימן לרב-טוראי דגינה ואנשיו. מתן אות האזעקה כולו בוצע ללא רחש. כל כלי-הנשק הופנו עתה אל הכיוון בו נראה הסיני הבודד. אחר המתין הלויטננט קוסטה שניות אחדות, כשהוא בטוח כי האויב לא הבחין בנוכחותו ובהכנותיו.

שוב זחל והגיע אליו ואלדטקלה, והפעם עשה תנועות נמרצות יותר עם רובהו. זה היה הסימן לכך שהבחין בכמה סינים נוספים נעים לאורך אותו ציר-התקדמות.

לשמאלו של וונג'לה קוסטה השתפל ערוץ רדוד, שירד בפיתולים, לעבר התעלה. הלויטננט הסביר לרץ שלו, באמצעות אותות-ידיים, לשלוף נצרה מרימון, לזחול במורד הערוץ ולהטיל את הרימון על חבורת האויב. הדבר נעשה. הלויטננט היה עדיין בטוח כי הסינים אינם חושדים בסכנה, וכי נמצאים הם לחלוטין בתוך שדה-האש שלו. אולם הוא דבק למשימתו ללכוד שבויים, והוא שיער — בטעות, כפי שהוכחה ההתפתחות — כי רימון יחיד רק יטיל אותם לרגע למבוכה ויאפשר לפלגת-הסיוע להקיפם וללכוד אותם לפני שיספיקו לסגת.

הרץ (טוראי טילאהולניגוסה) הנמצא במעלה הגבעה במרחק כ-15 מטרים מן הסיני הקרוב ביותר הטיל את הרימון שבידו. לאור הרימון המתפוצץ ראה הלויטננט קוסטה כ-20 אנשי אויב. יתר על כן, הם שכרו על הקרקע במבנה פרוס, ונשקם היה מכוון הישר לעמדות הסיוע שלו, אשר טרם ירו עד כה אף כדור אחד.

מששוב אפפה חשיכה את זירת-ההתרחשות, פתח האויב באש נגד התעלה והפעיל רימוני-יד, רובים ותת-מקלעים. חלפו לא יותר מחמש שניות בין התפוצצות הרימון לבין המטח שהשיב האויב לפני שהיה סיפק בידי הלויטננט קוסטה לצעוק פקודה, הצטרפה כנף-השמאל של פלגת-הסיוע לקרב במלוא כוחה — שלושה רובים ומקלע-קל אחד.

באופן זה החל דו-קרב שכמעט אין דומה לו בתולדות הלחימה החדשה. קוי-עמדות שני הצדדים נמצאו מרחק 13 מטר, זו מזו (המרחק נמדד ביום המחרת). בטוח זה היו יחסי הכוחות, כאשר החלו היריות, ארבעה רובאים נגד עשרים. שכן רק כנף-השמאל של פלגת-הסיוע היתה חופשית להחליף אש עם האויב. כנפה הימנית לא יכלה לירות, בגלל התפנית שבתעלה. קבוצת ההסתערות, מעמדתה שעל התלולית, לא יכלה לפתוח באש על הסינים בלי לסכן את חיי ארבעת חבריהם החבשים שהיו נתונים בלחימה. דברים אלה שקל הלויטננט קוסטה תוך השניות הספורות בהן צפה על רשפי האש. הוא החליט את החלטתו.

הזמן הספיק בדיוק כדי לקרוא לקבוצת-ההסתערות בטלפון קול-כוח ולומר לה: "אל תנועו! אל תפתחו באש! שלחו אדם לכנף הימין של הסיוע והגידו להם אותו דבר!". אחר פנה אל הרץ שלו ואל שני החובשים ואמר להם: "אחרי!". הוא נע במורד הערוץ שחצה את עמדת פלגת-הסיוע, כשהוא עוצר מדי מטר ויורה בקרבין שלו. שלושת האנשים שבעקבותיו עשו כמוהו.

בואם לתעלה חל בדיוק בזמן שאפשר עוד להציל את העמדה — הגם שהתגבורת לא עשתה דבר מלבד סתימת הפערים שניבעו בשורות הלוחמים שם.

התעלה, שבתוכה זרמו מים בגובה כ־30 ס"מ, היתה עמוקה די הצורך לספק מחסה מלא לשורת הרובאים. אולם כדי לירות היה הכרח להוציא את הראש ואת הכתפיים מעל לסוללת-העפר, ואכן עשתה זאת מחצית-הכיתה של ואלדטקלה, למרות שכדורים ירדו כבר על שפת התעלה.

רימון התעופף ובא, ניתר משפת התעלה והתפוצץ ברגע בו פגע בזרועו של ואלדטקלה, ממש מעל למרפק. זרועו הימנית נקטעה ממש מתחת לבית-השחי. הוא לא צעק ולא נאנח. האחרים לא ידעו כי נפגע אלא משהעביר את המקלע-הקל לטוראי יוקונסי ואמר לו: "המשך לירות, וירה נמוך". גם אחר כך הוסיף לתת פקודות.

יוקונסי הפעיל את המקלע רק במשך שניות ספורות. צרור מתת-מקלע פגע בזרועו השמאלית וריטש אותה מפרק-היד ועד הכתף. המקלע-הקל עדיין היה כשיר לפעולה. יוקונסי העביר אותו לידי טילאהולניגוסה (הרץ) בלי להוציא הגה, ואחר כך התמוטט בתעלה ואיבד את הכרתו מחמת איבוד-דם.

בשמאל הקיצוץ של הקו, ספג הטוראי מאני ואלדמאריאן שלושה כדורים בראשו. אולם בשצף הקרב לא השגיח איש בנפלו.

הלויטננט קוסטה צעק לשני החובשים כי עתה יתחילו הם בהטלת רימונים. אחר כך נסמך אל שפת התעלה וירה בקרבין שלו צרורות אש אבטומטית. בהמשך הדו-קרב פעל כרובאי, והשאיר את ניהול האש בידי הרב-טוראי ואלדטקלה. חילופי האש מטוח-של-מגע נמשכו 15 דקות נוספות. הלויטננט קוסטה — אדם דייקן — מדד את הזמן בעזרת שעון-היד שלו. אולם משהופעלו כל חמשת כליר הנשק ופעלו במלוא נפח האש, הלכה אש האויב ועלתה גבוה יותר ויותר, ולא היו אבידות נוספות בתוך התעלה.

רץ הגיע מקבצת-ההסתערות, דרך הערוץ. הודעה על הקרב כבר נשלחה אל מפקד הגדוד, הקולונל-לויט' יוהאניס שיטה, הוא שאל עתה: "האשלה לכם עזרה?" הלויטננט קוסטה השיב: "מיסרו לו כי לא. מיסרו לו כי אני יכול להחזיק עמדה זו בעזרת אנשי בלבד". הרץ הלך, הלויטננט שב לירות.

הפעולה הופסקה זמנית, כאשר צעק לבסוף הרב-טוראי ואלדטקלה: "האויב אינו משיב אש!" הלויטננט קוסטה קרא: "הפסק אש!", ואחר הקשיב. הדבר היה נכון. או שהאויב הושמד לחלוטין, או ששאריתו נפלה ברוחה והוברחה. לא היה אז פנאי להסתכל סביב. המקלע גמר את תחמושתו, הקרבין היה ריק, והחובשים כבר הטילו את אחרוני הרימטים.

באמצעות האלחוט ביקש קוסטה בי יירו זיקוקין מעל לעמדתו, כפי שנקבע מראש עם גדוד ארטילריית-השדה ה־48 של ארה"ב. תוך דקות ספורות נורו ארבעה פגזי-תאורה. הם האירו את הגבעה ואת התעלה כבאור-יום, והסיוח את הדעת ממה שנתגלה קודם בחזית הפטרול.

כשהופיעו אורות הפגזים, התכונן הלויטננט קוסטה לעבר הגבעה שמאחוריו. ואז ראה את המתרחש: מחלקה סינית שלמה, פזורה בשרשרת-קלעים, היתה מתקדמת במעלה, "אפו" של הרכס. אנשי אותה שורה, שמנתה כחמשים איש, עדיין נמצאו באותה שניה זקופים, וצעדו ישר לקראת קבוצת-ההסתערות. בשניה שלאחריה השתטחה השורה על הקרקע, ובכך סיכלה את השפעת האור. הם נמצאו עדיין כ־100 מטר לפני העמדה שעל התלולית.

"אש מרעומי-קורבה על 'לבן' — ככל שתוכלו לתת לי!" זו היתה התשדורת האלחוטית מהלויטננט קוסטה אל הארטילריה. אם יגיעו פגזי מרעומי-הקורבה בהתאם לכיוון זה שניתן, יחטיאו אך במעט את אנשיו הוא, ויפצצם ישר על האויב שבאזור "לבן". "מחסום-האש" שביקש הונחת תוך שלושים שניות, וקלע אל השערה בדיוק. מעמדתו שבתעלה יכול היה לראות את התפוצצות הפגזים בתוך שורת האויב, ויכול לשמוע את צוחות הפצועים. תוך פחות מדקה נשבר מבנה-ההתקדמות של האויב. כמה מן הסינים רצו לעבר מרגלות הגבעה. אחדים רצו קדימה, בבקשם לעצמם שוחה או סלע למחסה.

במשך הפוגה זו עזב הלויטננט קוסטה את עמדתו בצדה השמאלי של התעלה. הנפגעים נישאו אל העמדה שבצד הימני. אולם כחשיכה נעדר עדיין לפי חשבונו איש אחד — הלויטננט לא ידע כי ואלדמאריאן מת. על כן הזמין שוב ירי תאורה שתסייע לו בחיפושים. כאשר התפוצץ פגז-התאורה, גילה את ואלדמאריאן בתוך התעלה. הוא ישב שם במצב טבעי, הרובה חבוק היטב בזרועותיו. קוסטה זחל אליו, מצא כי הוא מת, ועל כן שב כשהוא נושא את הגויה. בכך הוא פשוט נהג לפי מסורת החיל שלו. קציני הגוארדיה-המלכותית החבשית, הגאים גאווה עזה על נאמנות אנשיהם, עשויים לומר לזר משהו בנוסח זה: "אם תקרה צרה, אל תתרחק ממני. אני אהיה האדם האחרון שיהרג." ואילו בקרב נוטל תמיד הקצין על עצמו את הסיכון היתר כדי להציל אחד מאנשיו.

לא חלה כל הפסקה במחסום-האש שירד על "אף" הרכס. קוסטה רק העתיק אותו מעט קדימה כדי לחסום את דרך הבריחה. הקורפול דג'נה קרא לו והודיע כי מעל התלולית יכול הוא לשמוע את הסינים המתכנסים-מחדש מצדה השני של ה"אצבע", במורד המדרון, 60 או 70 מטרים מעמדתו.

הלויט' קוסטה שוב התקשר עם הארטילריה: "המשכיו במתן אש על לבן, אך תנו גם אש מרעומי-קורבה נוספת, והנחיתוה על אדום".

חמשים וחמש שניות מאוחר יותר ירד מחסום-האש החדש על צלעה המרוחקת של הגבעה. מאז ואילך, במשך 65 דקות נוספות, נמשכה הפגזה ללא-רחרם על "אף" הגבעה — "לבן", ועל מדרונה — "אדום".

הפטרול לא עשה דבר, אלא הוסיף להחזיק בעמדתו. אנשי הרב-טוראי דג'נה

מבנה עוצבות בתקופתנו - מה יהיו פניו?

(דעות והצעות)

א. ניתוחו ומגמות-מחשבתו של קפ. לידל-הארט

עד זמן לא רב לפני מלחמת-העולם השניה היה הצבא הבריטי מושתת על ארגון „מרובע“ — ארבע כיתות במחלקה, ארבע מחלקות בפלוגה, ארבע פלוגות בגדוד, ארבעה גדודים בבריגדה. אף על פי שהיו רק שלוש בריגדות בתוך דיביוזיה, הרי הארטילריה-הדיביוזינית היותה יחידת-משנה-ראשית רביעית. אולם עם ריבויים של כלי הנשק-המסייע החדשים גרמה מגמת השפעתו של מספר האנשים וכלי-הרכב הגדול שהעוצבה הלכה והפכה כבדת-תנועה מדי; ובאותו זמן עצמו חייבו התנאים החדשים והצורך בניידות שממדי העוצבה ייעשו דוקא נוחים יותר לתפעול, ועל-כל-פנים — לא נוחים-פחות.

פתרון לבעיה זו ביקשו בהקטנת מספרן של יחידות-המשנה ובמעבר אל בסיס ארגון „משולש“ — כפי שעשו כבר צבאותיה של יבשת אירופה. (אולם הגדוד חרג מכלל זה, ונשמר בו ארבע פלוגות רובאיות. כיוון שהוא כולל גם פלוגה בה מאורגנים כלי הנשק המסייע, הרי שמורכב הוא מחמש יחידות-משנה — אשר ארבע מהן עשויות לתמרון בנפרד).

המגבלה הטקטית שבארגון „המרובע“ היתה, למעשה, שארגון זה עודד את המפקד המוצע לפעול ב„שני זוגות“ בחלקו עקב כך את מאמצו לשני חלקים שונים — תחת שיתרון באופן שיפתח ריכוז כוח מול נקודה-פגיעה של האויב. דבר זה התאים אמנם ללוחמת-הפירות, כיון שעשה את תהליך ההחלפות-בין ו„הדילוגים“ פשוט יותר, אולם הוא התאים פחות ללחימה בשדה-פתוח. לעומת זאת מטפח הארגון ה„משולש“ את רעיון התמרון והריכוז, בהכריחו את המפקד לחלק את כוחו באורח בלתי-שווה. זהו יתרונו העיקרי. אף-על-פי-כן, ארבע יחידות-משנה מעניקות, למפקד בקי במלאכתו, אפשרויות נרחבות יותר ליצירת ריכוז תכליתי בהתקפה ובהגנה.

חשיבותו של דבר זה רבתה ביותר מאז הפכה המלחמה ניידת יותר. אולם צורך זה טרם בא על סיפוקו. נהפוך הוא. ההפחתה הכללית במספרם של גופי-המשנה הקטינה את גמישותן הארגונית של יחידות ועוצבות, ובכך הפחיתה את „עצמת-התמרון“, דהיינו — את מידת העצמה שבכל ריכוז-כוח כלפי נקודה מסוימת.

לא החליפו עמדה ואף לא ירו כלל. ללא עזרה, שברה הארטילריה לבדה את חוט-השדרה של ההתקפה הסינית.

הלויטנט קוסטה ועוזריו חזרו כבר מומן לעמדתם שבין שתי הפלגות. החובשים חבשו את הפצועים והרגיעום. יהיה עליהם להשאר במקום זה, יחד עם הבריאים, עד תום הקרב.

בשעה 0430 התקשר הקולונל-לויט' שיטה עם הלויט' קוסטה ושאל אותו כיצד מתנהלים העניינים.

קוסטה השיב: „הסינים החיים בעמק זה נמצאים בדינו“.

שיטה ענה: „אם כך הדבר, יכולים אתם לשוב“.

הלויט' קוסטה כינס את הפטרול, והאנשים יצאו לדרך. הם מנו 22 פגרי אויב בשטח שלפני עמדת הפטרול. בטוחים היו כי בעזרת הארטילריה, פצעו מספר השוה לפחות לזה. שני סינים פצועים קשה נלקחו בשבי.

הפצועים וההרוגים הושמו בראש השדרה. קוסטה עזר לשאת את גופתו של ואלדמאריאן. הם החלו נעים בשביל. וב-0535 התקרבו למתחם פלוגתם. עדיין נראו העננים באורו המלא של השחר הנאה.

בסיכום, יש להוסיף רק הערה אחת: וונג'לה קוסטה ועשרים אנשיו נמצאו

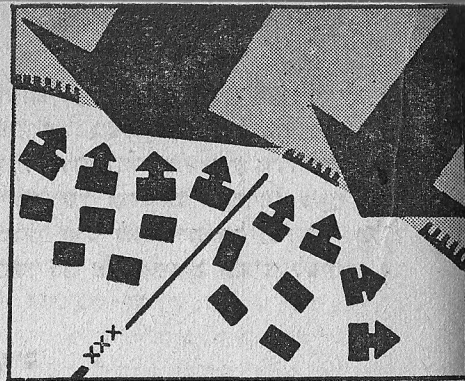
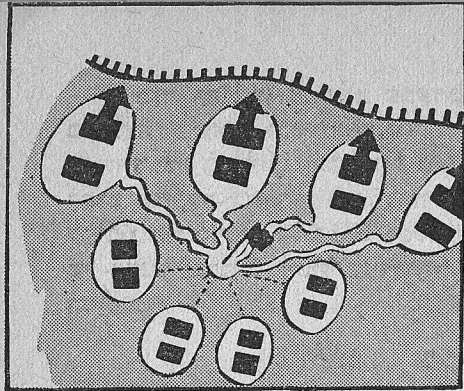
תחת אש זו הפעם הראשונה. הפטרול שלהם היה הראשון שנשלח מהגדוד החבשי, שהגיע זה לא כבר לקוריאה בהתהללו כי עוד יעלה במעשיו על גדוד קאגניו ה„ותיק“ — גדוד שהיה יחידה רבת-ההילה.

אולם אנשים אלה הכירו את השטח שעליו פעלו כמעט כהכר איש כף-ידו.

הם נקטו אותה שיטה לפיה נהג הגדוד הותיק, ובמשך ארבעה אחרי-צהריים, יום אחר יום שקדמו לפטרול האמיתי, היו כל אנשי הפטרול צועדים אל הגבעה הבצורה על „מלתעות התמסח“ הנשקפת על חלקת-המישור בה בחרו לאסור קרב. שם בילו שעות, למדו את הטוחים, את תנוחתו של כל מדרון ביחס לשני, ואת אורח-ההפעלה הצפוי של כלי-הנשק — בהתאם לאפשרויות-המשוערות השונות.

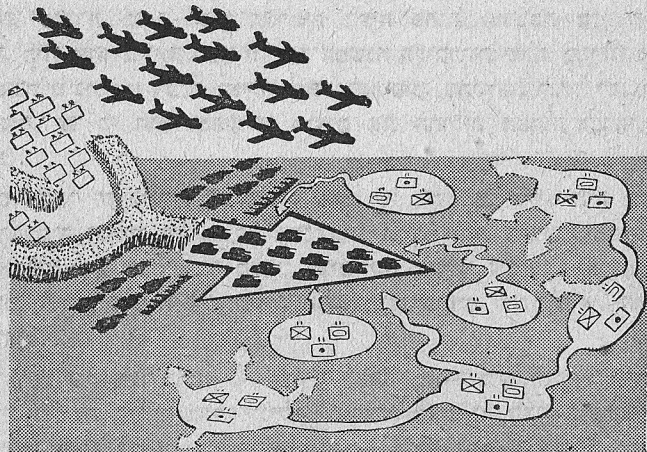
„החקירה שלאחר-הקרב“ של אנשים אלה החלה פחות משעתים לאחר שחזרו

מהקרב. וונג'לה קוסטה אמר: „כל פרט של פני-השטח נחרת כבר מקודם במוחי כדפוס ממש. היה נדמה לי כאילו הנני מתהלך בתוך ביתי. ממש יכולתי לראות בחשיכה“.

שנים אלה — אינם הינויהך

חלוקת כיתות-השריון זעיר-שם, זעיר-שם, מזה, ופיזור מכוון-ומבוקר של כוחות מזה.

השפעת-המצטרפת של „מבקעי-אצבעות” רבים בולמת את המהלומה כבדת-המשקל ומסכלת אותה.

הנסיון שהגבלה מעין זו הנה צרה ללא צורך. בשעת „ההתקדמות לקראת הנצחון” שבשנת 1918 שלט המפקד הבריטי הראשי, מר דוגלס הייג, על חמש ארמיות; בעוד הקורפוס האוסטרלי, בפיקודו של מונאש, — אשר מילא תפקיד ראשון במעלה — ניצח במשך כל התקדמותו על חמש דיביזיות, ולעתים אפילו על שבע דיביזיות. במלחמת-העולם השניה פיקדו תכופות מפקדי חזית * סובייטים על חמש או שש ארמיות, ומפקדי-הארמיות שלהם ניצחו באחדות מהתקדמויותיהם על שבע או שמונה דיביזיות כל אחד — מבלי דרגה-ביניים של מפקדי-קורפוסים.

* „חזית” — מונח המקביל בלשון-הצבא הסובייטית ל„קבוצת הארמיות” שבצבאות ארה”ב ובריטניה — המער’.
 ובריטניה — המער’.

את מלחמת-העולם השניה ניהלו הבריטים בצבא המושתת על בסיס „משולש”. אחדות ממסקנותיה של צורה ארגונית זאת ראויות לציון.

בהתקדמות, בשנות 1944-5 מנורמנדיה אל הרהיין, שלטה מפקדתו של מונטגומרי על שתי ארמיות בלבד, שלאחת מהן היו רק שלושה קורפוסים ולשניה — שנים בלבד. ואילו הקורפוסים ניצחו רק על שתיים או שלוש דיביזיות כל אחת, ולעתים אפילו על אחת בלבד. גם בצבא האמריקאי עד לשלב מאוחר במלחמה, היה היחס שבין מפקדות לגייסות חסכוני יותר. על הגייסות הבריטיים והאמריקאיים גם יחד חלשה מפקדתו העליונה של אייזנהאור אשר מוסכם כי כללה כ-30,000 קצינים וחיילים. ריבוי מספרן של המפקדות היה אחת הסיבות לכך ש„ההתקדמות לקראת הנצחון” התנהלה כל כך בעצלתיים, על אף ניידות המכשירים שעמדו לרשות בעלי-הברית, ותשישותו של האויב.

מונטגומרי עצמו נהג מדי פעם להחיש את מהלך העניינים על ידי „קפיצות-דרך” מעל לדרגה-פיקוד שבאמצע, אולם אורח-פעולה נבון זה רק הבליט ביתר-שאת את הריבוי המופרז במספר החוליות שבשרשרת זאת.

מערכת-הפיקוד שבאזור היס-התיכון היתה עמוסה עומס-יתר אפילו מזה. כך — בשעת הפלישה לסיציליה היו שלוש מפקדות קורפוס שניהלו אך ורק שבע דיביזיות, ועליהן חלשו שתי מפקדות-ארמיה; על אלה חלשה מפקדתו של הגנרל אלכסנדר, ועליה מפקדתו של אייזנהאור.

בוירת בורמה, בתחילת מסע-המלחמה של שנת 1944, היו לכוח הקטן אף מזה שתי מפקדות-קורפוס, ומעליהן — בנז-מע-ליו — מפקדת-ארמיה. מפקדת כוחות-יבשה לדרום-מזרח אסיה, ומפקדה-עליונה. (מפקדת כוחות-היבשה „התפתחה” עד ל-7,000 קצינים וחיילים).

אי-אפשר היה להעלות כלל על הדעת דבר מסורבל יותר מאשר שרשרות-פיקוד ארוכות וצרות בצורה כה חסרת-טעם. על כל צעד ושעל הן כבלו את הגמישות והניידות.

בשקלנו גורמים אלה, מתעוררת השאלה, האם לא היה בהפחתה ממבנה „מרובע” למבנה „משולש” משום צעד אחורה. יתכן כי מוטב היה לצעוד קדימה לבצע מעבר אל מבנה „מחומש”. פעולה עם חמש יחידות-משנה היתה נושאת אתה את אותם היתרונות כפעולה עם שלוש, שכן היתה גם היא עשויה לטפח את חוש התמרון אצל המפקד הממוצע — אולם היא היתה עוד מרבה יתרונות אלה. מבנה זה היה מגלם בתוכו גם את יתרונותיו של המבנה „המרובע”, ואף מרחיבם — כיון שתמרון „בחמש אצבעות” הוא בעל גמישות רבה עוד יותר, ומאפשר מבחר-צירופים גדול יותר.

הדעה שאין מפקד יכול לשלוט בתכליתיות על יותר מאשר שלוש או ארבע יחידות-משנה כבר הפכה למעין „אורים ותומים”. לא קשה להביא עדות מן

בעקבות ביטולו המוצע של הקורפוס יכול לבוא גם ביטולה של הבריגדה, וארגונה מחדש של הדיביזיה על בסיס חמשה גדודים. כתוצאה תהיה העוצבה כולה נתונה לפיקוחו הישיר של מפקד הדיביזיה, ללא כל מפקדות-בריגדה כדרגתי בניינים. על ידי ביטולן של מפקדות אלו תקטן ה"תקורה" בהרבה — הן בהיקפה והן בהוצאות הכרוכות בה. רב עוד יותר יהיה הריחוק שיושג על ידי זירוז קצבן של פעולות-קרב. יתרונות דומים יתכן ויצמחו אם תאורגן ארטילריה-שדה של הדיביזיה ברגימנט יחיד בן חמש סוללות.

עם שינוי המבנה לדיביזיה בעלת חמשה גדודים ועם ביטול הצורך במפקדי-בריגדות, רצוי יהיה לשמור על אחד מהם שישימש כמפקד-הרגלים של הדיביזיה, או מוטב, כסגנו של מפקד-הדיביזיה. שינוי זה יקטין עד לחצי את מספרם של הבריגדירים, אך מצד שני יגדיל את סיכויי העליה-בדרגה, בגלל מספרן הרב יותר של דיביזיות, — ולכן גם של תפקידים לגנרל-מיורים. השפעת השינוי עשויה תהיה ודאי להעלות את רמת היכולת. מספרם של הקצינים הראויים באמת לפקד על בריגדה בתימינו (ההופכת, במציאות, ולעתים כה תכופות, לקבוצת גייסות מורכבת מכל החילות) הוא מוגבל; ואלה שיעמדו במבחן יהנו מהסיכוי הרב יותר להתקדם בתפקיד וברגה.

דיביזיות-שריון

יישומו של הארגון המוצע החדש אל דיביזיות השריון, הוא פשוט אפילו מאשר בדיביזיה הרגלית, כיון שהשינוי במבנה הוא קטן יחסית. הדיביזיה-המשוריינת הבריטית הנוכחית מתחלקת לשני חלקים נפרדים ושונים-בטיבם זה מזה — בריגדת-שריון, ובריגדה רגלית "ממונעת". מאחר שזו האחרונה מוסעת בתוך כלי-רכב גלגליים גדולים ובלתי-משוריינים, מדגיש עצם אורח-הובלתה זה את אי-ההתאמה שבשילוב האמור. מפקד הדיביזיה אינו יכול לכונן את שתי הבריגדות שלו אלא בצורה כללית בלבד, ואין בידו האפשרות לנהל את השריון שלו בתוך תמרון אלא אם "מתישב" הוא על מפקד הבריגדה המשוריינת ונוטל את ניהול העניינים מידי ש. זה מוטב היה אילו היו יחידות-השריון וחיל-הרגלים הממונע מאורגנות כל אחת בתוך דיביזיה נפרדת, בעלת מתפונת קטנה יותר. בריגדת-השריון הבריטית הנוכחית מורכבת מחמש יחידות: — ארבעה "רגימנטים" טנקים (כינוי בלתי הולם לגדודים אלה בצבא הבריטי) ו"גדוד" מנוע" אחד של רגלים העשוי ללחום כרגלי. מכאן שאין צורך בשינוי מן-השורש כדי להפוך בריגדה זו לדיביזיה במתפונת החדשה, אלא נחוץ רק להוסיף לה ארטילריה, חיל-הנדסה ויחידות שירות בהיקף המתאים. אולם ראוי היה לשקול

* כונת המחבר לבריגדה בריטית, אשר כיום הנה, כידוע, בת שלושה גדודים. — המער.

בעד החוליות הנוספות שבשרשרת-הפיקוד משלם הצבא הבריטי לא רק במהירות מופחתת ובחיכוך מוגבר. ריבוי של מפקדות מגדיל את נפחם של מוסדות-מטה בכללותם, ובכך גוזל הוא מן היחידות הלוחמות חלק גדול מדי מכוח האדם המוכשר ביותר שבהן. ביטול-מעיקרון של מפקדות מיותרות עשוי יהיה לקרבנו הרבה יותר אל פתרון בעיה זו מכפי שיש לאל ידה של "סריקה" בלבד של תקנים ומצבות. ביטול זה ישחרר מספר רב של קצינים וכו"א לשירות עם הגייסות.

הקורפוס

על כל מפקד ארמיה להיות מסוגל לנהל לפחות חמש דיביזיות, — ויש לשער כי אף יותר — מבלי שיעטרך לשם כך לקיים את מגעו עם מפקדיהן באמצעותה של מפקדת-בניינים. הריחוק שיושג בזמן ובמגע-אישי יהיה ניכר. (במציאות, עומדת בפני מפקד-הארמיה בעיה פחות מורכבת מזו של מפקד-הדיביזיה, כיון שהדיביזיה, בצד יחידות-המשנה העיקריות שלה, מכילה גם יסודות שונים ומשונים נוספים רבים, ואילו למפקד-קורפוס, בהשוואה לנ"ל יש גופי-משנה כה מועטים, עד כי הוא ומפקדתו מהוים את החוליה הפחות-הכרחית שבתוך השרשרת).

אם מספר הדיביזיות שבארמיה עולה על חמש או שש, יהיה פשוט יותר שמפקד-הארמיה ישלוט על "כנף" באמצעות נציג, תחת שיעיב באמצע מפקדי-קורפוס אחדים. רק אם יעבור מספר הדיביזיות הכללי על 10 — או אולי על 8 — עשויים יהיו היתרונות של הנהגת מפקדות-קורפוסים להכריע את הכף לעומת חסרונותיהן.

פירושו של דבר יהיה כי הצורך בארגון קורפוסים יתעורר רק במקרים שהארמיות גדולות במידה בלתי-רגילה; במקרה מעין זה תביא הקמת קורפוסים לכך שמיותר יהיה ליצור קבוצות-ארמיות — ובכך יתבטל הצורך בכל מפקדת קבוצת-ארמיות. הרי שממילא תתבטל חוליה אחת בשרשרת-הפיקוד הנהוגה כיום.

בת משמעות היא העובדה כי במלחמת-העולם השניה ביטל הצבא הסובייטי את הקורפוסים בכלל, פרט לכוחות השריון, אולם באלה ביטלו את הדיביזיה — ומפקדיהם של קורפוסים-השריון היו מנהלים את הבריגדות במישרין. יתר על כן, קורפוסים-השריון שלהם היו קטנים במידה ניכרת מאלה של אומות אחרות, וכתוצאה השיג הצבא הסובייטי נחוצות תפעול רבה יותר בעוצבות אלו — וכן, כתוצאה מביטול חוליה אחת, שליטה מזורזת, שהציווד-המיכני וציווד הקשר היו פחותים אצלם, יחסית, מאצל כוחות המערב, נראים הדברים כי מידת הניידות, שלהם הגיעו למרות מגבלה זאת, חייבת רבות לדרך בה קיצרו את שרשרת-הפיקוד שלהם ועשאוה פשוטה יותר.

שמא כדאי היה לכלול בדיביזיה זאת גדוד־מנוע נוסף. מכל מקום, יסוד זה, הלוחם רגלי, צריך שיהיה „חיל־רגלים משורין“, הנישא בתוך מסיעי־גיטות משוריינים — כך שיוכל ללוות את הטנקים, ולהתערב מהר יותר בלחימה על מנת לסייע להם להתגבר על מכשולים־מוגנים.

מצד שני, את בריגדת הרגלים הממונעת מוטב יהיה להפוך לדיביזיות־רגלים ממונעת, אך במתכונת המוקטנת, כדי שתוכל לתמוך בדיביזיה המשוריינת. מאחר שהיא מורכבת כבר מארבעה גדודים, יהיה צורך רק בהרחבת־מה של היסוד־הלוחם הראשי שבה.

שלוש דיביזיות משוריינות מהסוג הקיים עתה מכילות 12 יחידות־טנקים, שלוש יחידות מנוע, ו־12 יחידות חיל־רגלים־ממונע — 27 יחידות בסך־הכל. הללו תספקנה די והותר להקמת קבוצת־דיביזיות בת שלוש דיביזיות־שריון ושתי דיביזיות־רגלים מהסוג החדש. יקל התפעול מן הקודם — ודבר זה יביא ליתרון נוסף: גידול ניכר במחץ האגרוף־המשורין.

ב. הצעותיו של גנרל וסטפאל

הצעותיו של קפיטן לידל־הארט זכו לתמיכה חזקה מצד מספר קציני־מטה צרפתיים וגרמניים, — וביניהם הגנרל וסטפאל, מי ששימש ראש מטה למרשלים רומל, קסרלינג, ולבסוף רונדשטט. בחורף שנת 1943־4 העלה הגנרל וסטפאל הצעות מפורשות לשדוד־ארגון של דיביזיות־רגלים ודיביזיות־שריון לפי קוים הדומים לאלה של קפיטן לידל־הארט. מגמת הצעותיו תתברר לקורא באופן הברור ביותר מתוך עיון בלוח התקנים שהוצע על ידו (עיינו בטבלאות בעמ' 27).

ג. תכניתו של קול. סלואן

תכנית הדומה במידת־מה לאלו של קפיטן לידל־הארט וגנרל וסטפאל הועלתה על ידי הקולונל סלואן מצבא ארה"ב. הקולונל סלואן טוען כי ניתן „להקציץ“ את מבנה הדיביזיה ולקצץ ניכרות ב„תקורה“ הדיביזיונית. „ארמית השדה“* של ימינו מכילה יותר גדודי־ארטילריה מאשר גדודי־רגלים, ומספר אנשי ההנדסה שבה שווה בערך למספר הטנקאים. תפיסה זו כבר נתישנה, בגלל הופעת הנשק האטומי הטקטי. אם יסתלקו מן ההנחה כי יש לסמוך על כלי נשק היורים, באש עקיפה, חומרי נפץ מן הסוג הנהוג — כותב הקולונל סלואן — ואם יתקבל העקרון שיש להשען כליל על כלי־נשק אטומיים־טקטיים הפועלים להרנית מטרות־שטה, כי אז ניתן היה להרבות ב־50 אחוז את מספר הדיביזיות שבאותה „ארמית־שדה“.

* מונח צבאי אמריקאי המתכון לארמיה בת 3—4 קורפוסים, כרגיל — המערך.

הדיביזיה מן הסוג החדש צריך שתהיה מסוגלת להיות „יבילת־אוויר“* בשלמות. דבר זה כרוך בשימוש בטנקים קלים יותר — שהם בעלי אותם כושר ניידות ועצמת־אש כאשר טנקים־הבינוניים הנהוגים כיום. כבסיס לדיביזיה ישמשו שלושה, או יותר, רגימנטים מעורבים טנקיים־רגלים, גדוד כלי־נשק אטומיים, וגדוד של שירות. צרכי החזקה של הדיביזיה יהיו כ־200 טון ליום — דהיינו מטען מלא של 20 מטוסים המסוגלים לשאת 10 טון כל אחד.

הצעותיו של הקולונל סלואן נבחנות עתה בדרך של ניסוי למעשה על ידי ראשי־המטות של הכוחות המזוינים של ארה"ב. הללו עורכים כעת ניסויים בטיפוסי ארגון חדשים שונים, „מהוקצעים“ יותר, לא רק לגבי הדיביזיה אלא אף לגבי כל הרמות והסוגים של יחידות ויחידות־משנה.

ד. לסיכום

ההצעות שהועלו על ידי קפיטן לידל־הארט, גנרל וסטפאל וקולונל סלואן הוצגו כאן בראש וראשונה בגלל האפשרויות הנרמזות בהן לחסכונות בשימוש בכוח־האדם. מכל מקום, הנימוקים ליכות העמדת יחידות רבות, יותר, — אך קטנות יותר — תחת שליטתה של מפקדה אחת — מקבל חיוק בגלל גידולו של כוח־האוויר הסוביטי, ועוד יותר בגלל פיתוחם של כלי־נשק גרעיניים. „צריכים אנו לכך“ — כתב קפיטן לידל הארט בענין זה, „לתפוס את עקרון זרמות־הכוח“ — בניגוד לפירוש הישן והפשטני־מדי של עקרון, ריכוז הכוח, — וכי נפתח אורח־פעולה של פיזור מבוקר. עובדה של תפיסה זו היה טמון בנהוג שנהגו הגרמנים בשנותיה האחרונות של מלחמת־העולם השניה.

„בחזית הרוסית, בשנות 1944־5, השכילו תכופות הגרמנים לקיים התנגדות ממושכת עד־כדי־להפתיע, בפני כוחות־יריב עדיפים בהרבה, באמצעות דיביזיות־שריון שהולקו בגמישות בקבוצות־קרב קטנות, על פני כבדות חזית רחבות — כ־30 קילומטר או יותר לדיביזיה. הרכבן של קבוצות־קרב כאלו היה, כרגיל, גדוד טנקים, גדוד חי"ר ממוכן, ויחידה מקבילה (כרגיל — גדוד) של ארטילריה סע־עצמית.

„גם בחזית המערבית גילו קבוצות־קרב דומות כושר־השהיה וכושר־הגנה מפתיעים — ובמקרים רבים היו קבוצות־קרב אלה קטנות כאן אפילו עוד יותר. תכופות היו הן מורכבות רק מפלוגת טנקים, פלוגת חיל־רגלים ממוכן וסוללה או שתיים. ממדיהן הזעירים של קבוצות־קרב כאלו הוכתבו לא רק על ידי מיעוט הכוחות שהיו מצויים להגנת החזית הנרחבת, אלא גם על ידי הסיכוי הרב שהיה להן להמנע מפגיעת כוחות־האוויר של בעלות־הברית, ששרצו בכל אתר ונהנו

* „יבילת־אוויר“ — העשוי להיות מובל בדרך האוויר.

דיביזית הרגלים המוצעת

6	כיתת-רגלים: 1 מפקד, 5 רובאים
34	מחלקת-רגלים: 5 כיתות + מ"מ (4 איש)
185	פלוגת-רגלים: 5 מחלקות + מ"פ (15 איש)
975	גדוד-רגלים: 5 פלוגות + מג"ד (50 איש)
4,875	סה"כ חיל-הרגלים של הדיביזיה: 5 גדודים, 975 איש בכ"א
100	מפקדת מפקד-הרגלים של הדיביזיה: מפקדה + יחידת-קשר
1,000	הארטילריה הדיביזיונית: 5 סוללות, 6 תותחים כ"א, מפקדה ויחידת-קשר
650	גדוד-הנדסה: 3 פלוגות, מפקדה, יחידת-קשר
700	גדוד נגד-טנקי: מאורגן לפי מתכונת גדוד-ההנדסה
650	גדוד נגד-מטוסי: כנ"ל
650	מפקדת הדיביזיה + גדוד-קשר
1,000	שירותים עורפיים
9,625 איש	סה"כ בדיביזית-רגלים

דיביזית השריון המוצעת

3,500	בריגדת-שריון: 3 גדודים, 5 פלוגות בכ"א + מפקדת-הבריגדה
	כל מחלקה: 3 טנקים. בפלוגה 5 מחלקות: 15 טנקים + 3 טנקים של מפקדת-הפלוגה.
	כל גדוד: 5 פלוגות בנות 18 טנקים כ"א + 5 טנקים במפקדת-הגדוד.
	סה"כ בגדוד 95 טנקים.
	3 גדודים: = 285 טנקים + 15 טנקים למפקדת הבריגדה.
	סה"כ בבריגדה — 300 טנקים.

3,000	בריגדת-רובאים: 3 גדודים + מפקדה
	בריגדת ארטילריה: 6 סוללות של 6 תותחים בכל אחת — 36 תותחים
1,150	ומפקדה + יחידת קשר
750	גדוד הנדסה (כולל שדרת-גישור)
650	גדוד נגד-טנקי
650	גדוד נגד-מטוסי
800	מפקדת הדיביזיה + גדוד-קשר
1,500	שירותים עורפיים
12,000	סה"כ בדיביזית-שריון

לפחות חמש דיביזיות צריכות להיות מאורגנות בהנהגת מפקדת-ארמיה אחת. ארמיות אחדות תונהגנה על ידי מפקדת-קבוצת-ארמיות אחת.

מיתרון מכריע, וכן על ידי יכולתן הגדולה יותר של קבוצות קטנות כאלו לחדור אל בין השדרות של בעלות-הברית ולהנחית מבקעי-נגד מהירים ברגע המתאים ביותר.

חלוקתה של דיביזיה משורינת לשרשרת גמישה מעין זו של קבוצות קטנות יותר, שכל אחת מהן ניידת בתכלית, — הרי הוא דבר השונה מעיקרו מפיצולו של זשריון חלקים-חלקים על מנת שיסייע ליחידות חי"ר רגילות, והוא חופשי ממגבלותיו של נוהג-פיצול כזה.

הדיביזיה הנוכחית, הגדולה יתר על המידה, היתה הופכת "יד" הנוחה הרבה יותר לתפעול אילו חולקה לארבע או חמש קבוצות-קרב ראשיות, המתחלקות, חלוקת-משנה, כל אחת למספר דומה של אצבעות, דהיינו, קבוצות-קרב זעירות יותר המסוגלות לפעול בנפרד — והן מורגלות בכך כי אז ניתן יהיה לכנסן יחד בכל רגע שהוא על מנת להנחית מהלומה מרוכזת אם תתגלה ההודמנות לכך ואם יאפשר זאת מצב הכוחות באויר.

פיזור מבוקר, שונה ביסודו מפיצול פירורים-פירורים. קבוצות-קרב קטנות המוכנות באופן כזה — יכולות להשיג השפעה-מצטרפת — בעוד שאין הן מהוות מטרות-מרוכזות להתקפות מן-האויר. נחיל-דבורים — אינו נוהג להתרכז, הוא תוקף אותך מכל עברך בעת ובעונה אחת. היא-היא ההשפעה-המצטרפת עליה דיברנו — והיא שצריכה להיות התפיסה-המנחה שלנו בבואנו להפעיל את הטקטיקה של פיזור מבוקר.

מטרתה של הטקטיקה החדשה צריכה להיות — לשחק את פעולתו של האויב. הסיסמה, להשמיד את האויב בקרב — עלולה להביאך לידי כך שתחשוף עצמך לפגיעות אויב, תרתק עצמך למקום — ותסתכן בכך כי אויבך ימחצך. השליטה על שטחים עתידה להיות חשובה יותר מאשר כיבוש עמדות או החזקה בהן. צריכים אנו לעקרון חדש — עקרון זרימותו התוקפנית של הכוח — שיפעל בדומה לאותם נחשול-ימים או נחיל דבורים, — ולא בדומה לאיל-ברזל.

לאופן הפעלת יחידות הרמנים

מאת: לויטננט-קשיש מ. שפיידר

יחידות המשנה של "רמנים" הוקמו בצבא שביצריה בראשית שנות מלחמת העולם השנייה, בגלל הצורך שיהיה לנו סוג-משנה בחיל הרגלים אשר יתמחה במיוחד בקרב-ההתקפה בטוחים קצרים ביותר.

מאז הקמת יחידות-משנה של רמנים חלו בארגונם שינויים מפעם בפעם, שעשאון לסוג-יחידות אשר מצויים בו מספר ליקויים הן מבחינת ארגונו והן מבחינת חימושו. שאופן הפעלתם עדיין אינו ברור די צרכו. התמרונים אינם מביאים לידי הבהרת הסוגיה כי רק לעתים רחוקות מגיעים בהם הרמנים לידי הפעלה שתוכל להעיד על יכולתם.

במה נבדלות יחידות הרמנים מיחידות הרובאים ה"רגילות"?

- (א) בחימושו: לעומת הנהוג ביחידות הרובאים, מקבלת פלוגת הרמנים * במישרין לרשותה. כתוספת את הלהביות חומר-נפץ ומוקשים. אין להם לא נשק אבטומטי לטווח-רחוק ולא "קני-רקטות" (דהיינו — "בווקות").
- (ב) בציווד: לרמנים ישנה הקצאה מיוחדת של חבלים (או כבלים) והוענקה להם מכסה מוגדלת במידת מה של רכב-מנוע, אך אין הם ממונעים בשלמות.
- (ג) באימון: נהוגה רק במידה מועטת אצל הרמנים ההתעסקות בלחימת הרגלים במסגרתה הרגילה.**

לפי שיטת האימון הנהוגה כיום ב"קורסי התחזורת"***, מרוכזת התאמנותם בשטח של "חבורות-סער" — דהיינו, הזינוק האחרון על עמדה או מכשול מבוצרים והריסתם או ההשתלטות עליהם. אולם בכל אימונים אלה מונחת, לרוב, הנקודה החשובה ביותר — והקשה ביותר: — הלא היא הסיוע על ידי כלי הנשק הכבדים של הרגלים.

* פלוגת-הרמנים היא, לפי ארגונו של הצבא השביצרי בשנים האחרונות, יחידה הכפופה במישרין למפקדת רגימנט הרגלים, ומהווה את מסגרת האימונים והפיקוח בשביל מחלקות הרמנים שבתוכה — אשר לפי ההלכה המקובלת תופעלנה, במשימות מצביות בנפרד: מחלקה לגדוד רובאים.

** וזאת לזכור: — משך אימונו המוגבל של חייל-המליציה השביצרי מכתוב התמחות מרחיקה לכת במקצועות חובלים — וע"כ ההתרכזות של ה"רמנים" על אורח-הפעולות ה"מיוחד" מצמצמת את השהות לאימונים בטקטיקה רגלית ה"כללית".

*** חובת השירות במיליציה השביצריה, בגיל "חיל השדה" (20—26) הינה בחיל הרגלים: — אסכולת-טירונים — 118 יום. 8 קורסי-תחזורת 20 יום כל אחד.

ושיתוף הפעולה עם כלי-נשק אלה — אשר רק הם עשויים להעניק ל"מבצעים מיוחדים" מסוג זה את מלוא טעמם ותכליתם במציאות. כן לומדים הרמנים את התקנת מטעני נפץ מאולתרים לכל צורותיהם, השימוש בחבלים, הלחימה בשטח בנוי וקרב-בתים, ושיתוף הפעולה עם רכב שריון ולהביות.

האימון ברימוני-יד הנו קצת יותר יסודי אצל הרמנים מאשר אצל הרובאים. אך שטח האימון אשר צריך היה להיות משופר יותר אצל הרמנים הוא האימון בקרב גוף אל גוף, אדם מול אדם.

לפי גירסת-רבים מתבטאות משימותיהם של הרמנים בפעולה כיחידות-הלם — דהיינו בראש וראשונה קרב מגע. כך מלמד גם אופי ציודם — הן הקצאת חומר נפץ ולהביות והן העדרם של כלי נשק לטווח-ארוך. ה"קוים-המנחים לתפעול מחלקות הרמנים של רגימנטים-רגליים ובגדודים עצמאיים" משנת 1952, שעובדו על ידי ראש אגף ההדרכה, מציינות גם עבודות הנדסה-בניין-שדה מסוימות כשייכות לתחומן של יחידות-הרמנים ואף מגדירות את הרמנים בתור "יחידות הנדסה הקלה של חיל הרגלים".

יש להכיר בעובדה כי רמני-חיל-הרגלים של היום אין עוד ביכולתם, בשל אופי ציודם וארגונם, למלא כראוי בשלמותן את המשימות המוטלות עליהם. הפעלת הרמנים מחלקות-מחלקות אינה הולמת את המושג של יכולת-קרב. הארגון הנו כבד-תנועה מדי: — המחלקות מצורפות אמנם לגדודים, אך ציודם הכבד מוחזק בתוך אחד מעוקבי-המשא שבמפקדת הרגימנט.

לכוחות המכונים "יחידות הלם" דרוש שיהיה בהן, במיוחד, גורם-מחץ חזק אשר יהיה בכוחו לסלק מן הדרך כל אותם מכשולים העלולים להכביד על התקדמות חיל-הרגלים. גורם-מחץ זה צריך שבשעת הצורך יוכל להגיע במהירות למקום הנדרש והכרחי הדבר שיהא מסוגל לפי ארגונו וחימושו, ליצור תוך משך זמן מתקבל על הדעת, ריכוז מוחץ של אש כלי הזין הכבדים — ובעזרתה לסלק את המכשול. וזהו בדיוק הדבר אשר הרמנים של חיל-הרגלים אין ביכולתם לעשותו. מדי פעם נשמעים, שוב ושוב, קולות המשיגים — ובצדק — על מידת-התועלת שב"יחידות-לכלית"

מיוחדת"; ובעצם, הרי „מבצעי יחידות הלם" מן הסוג המיוחס כרגיל למידות הנ"ל, הם בגדר משימה שהינה אופינית יותר לרמנים של עוצבות גייסות קלים (יחידות ממוכנות וממונעות, כולל שריון קל, הקיימות בצבא השביצרי), כי יחידות רמנים של גייסות אלה הן ממונעות והן מהוות אחדות אחת עם כלי הנשק הכבדים של יחידת השריון, ואילו אם המדובר הוא בסיכולן של פשיטות וחדירות הסתערות של היריב, הרי הרובאי הוא-הוא שחייב להיות מסוגל לבצע זאת בעצמו, כבר בלי לדבר כלל על כך שאין מחלקת רמנים אחת מסוגלת לפתור בעיות מסוג זה. ואין לשכוח כאן שגם הרובאים יודעים להשתמש הן במטען הנוסף המגביר של רימון-

היד 1943, והן ב"מטען הפרוש" אשר ניתן להתקינו עליהם — ועל כן מסוגלים גם הם, אם כי אולי בתחום מצומצם, לבצע פעולות פיצוץ.

אך ישנו משימות המצדיקות בהחלט את קיומם של הרמנים בתור שכאלה: א. עם כל היות שטחה של שביצריה מאוכלס בצפיפות, אין לנו שום סוג גייסות השולט שליטה של ממש במקצוע הלחימה בשטח בנוי ובקרב בית-אל-בית. כל יטעונו בנידון זה התמרונים: — בתים הם הנקודות החזקות ביותר בשטח — ומטבע הדברים הוא כי אין הדבר עשוי להתגלות בתמרונים. אכן, במצבי מלחמה ממש עתיד הדבר להיות שונה לחלוטין. דוקא סוג לחימה זה מצריך הפעלת מספרי לוחמים גדולים על פני שטחים מצומצמים ביותר. מחלקת רמנים בודדה, לא תוכל לבצע כאן דבר. פלוגת הרמנים — היא שהיתה צריכה להיות את החוד בהתקפה; החזקת הבתים הנכבשים היתה הופכת אז לתפקידים של יחידות הרובאים הנעות בעקבותיה. ואילו בקרב מגן יהיה אז מתפקידה של פלוגת הרמנים להניח מוקשים בבתים הבלתי מוגנים וכן להמציא כווננות כעתודה להתקפת נגד. עצם ההחזקה בעמדות תהיה גם פה מתפקידן של יחידות הרובאים.

ב. הנחת שדות מוקשים ועריכתם.

ג. פעולות הריסה לא גדולות מדי — וביחוד בשעת נסיגה, או מאחורי קווי

האויב כלפי קרונות רכבת, קטרים, תחנות רכבת וכו'. בקשר לכך ראוי להציג את השאלה שמא אפשר להחליף את פתיל הפיצוץ המושהה, שהשימוש בו אינו נוח, במכשיר מיכני קטן.

ד. משימות הנדסה קטנות, כגון מסלולי יריה והתקנתם באזורי יער ובמטעים, בניית מעברים להולכי רגל מעל נחלים וכיוצא בזה.

אכן כל סוגי תפעול אלה יהיו מותנים בכך שישעשו שינויים מסוימים בארגון יחידות הרמנים, במבנה ובאימונם.

בראש ובראשונה יש שוב להכניס לתוכן — ובדחיפות — כלי נשק אוטומטיים לטווח ארוך. לפי מצב הענינים כיום, נגזר על הרמן כי לא יוכל לעשות דבר בטרם ימצא לפניו אויב בטווח שאינו עולה על 50—100 מטר. מה עלול להיות במצבים רבים פרושו של דבר זה, אין כלל צורך לתאר. באם רוצים אנו מהרמנים כי יוכלו לשאת במשימות שצוינו לעיל, כי אז יש להעמיד לרשותם ציוד-חבלים רב יותר. כן יש להקצות להם מקצת ציוד הנדסה, כגון: משורי-מנוע וכיוצא באלה.

נעלים מסומרות אינן ברות שימוש בקרב בשטח בנוי. או שיש להתקין על נעלי הצבא הרגילות סוליות גומי, או שבמחסני הציוד של הקורפוס צריכות להימצא נעלי-התעמלות או נעלי-טיפוס. יחידות הרמנים של חיל-הרגלים צריכות להיות ממונעות בשלמות — ועל רכבן להיות רכב עובר-בכל (רכב זחלי, או רכב 4x4). עוקבי-משא גרורי טרקטורים אינם ברי-שימוש, ויש לציין פעם נוספת כי הפעלת הרמנים מחלקות-מחלקות לא תוכל להעלות תוצאה רצויה, אלא במקרים מעטים ביותר. הפלוגה היא שחייבת לשמש כיחידת-הקרב (להבדיל מתפקידה כיום, שהנו בראש וראשונה בשטח הארגון והאימון).

מטעמים שאין קושי להבינם, אי אפשר להתאמן בשטחים מיושבים במקצוע כה חשוב כלחימה בשטח בנוי. על כן היה זה דבר שישתלם — ושאין לראותו כעולה ביוקר רב-מדי — אילו הונהג בשביל הרמנים קורס התאמנות מיוחד תחת השתתפותם ב"קורסי התחזורת" הרגילים. אילו ניתן היה להשתמש בבתים עזובים, כי אז אפשר היה להתאמן בהם אימון-אמת בלחימה בשטח בנוי. במקומות שנועדו לקורסים מיוחדים שכאלה, ניתן אז להקים, בתור מתקני קבע, „מגרשי פיצוצים", שהיו מאפשרים התאמנות בתנאים הקרובים לתנאים שבמציאות. לפחות בשביל „קורסי התחזורת" מן הסוגים א' וג' ניתן היה ודאי לערוך קורסים מיוחדים כאלה. אשר ל"קורסי תחזורת" מן הסוגים ב' וד' — אפשר לה, לפלוגת הרמנים, כי את שירות-התחזורת שלה תשרת במסגרת יחידת-הרגלים לה היא משתייכת.

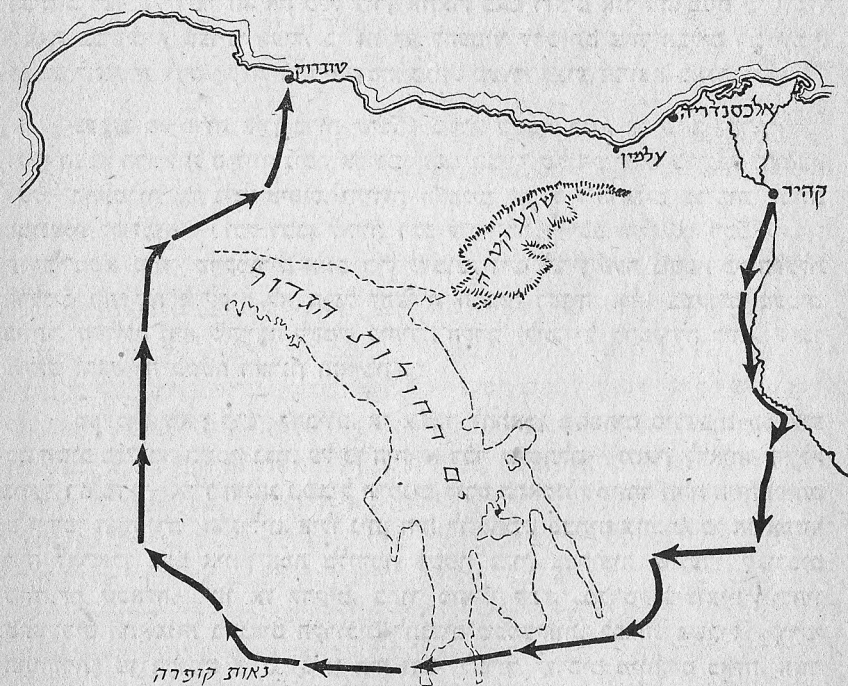
אולם סבורני כי ראשית כל קיים הצורך בכדיקתור-מחדש של הקו-המנחה הכללי בענין תפעולה הטקטי של פלוגת הרמנים.

ה"קומנדו" אל טוברוק!

(פרקים מתוך 197)

מאת: גורדון לאנדסבורן

ששה ימים, כתקופת מנוחה ממסע מדבר, נראו בתחילה כענין מושך לב, אך לאחר יומים או שלושה תקף את האנשים קוצר-רוח מזור. הם החלו חשים חוסר-מנוחה כלשהו; אולי משום שעייפו להיות שרויים באפלה — בעוד שנראה להם כי כל שאר הגייסות שבנוה יודעים מהו העומד בפניהם.

אולם היה עליהם להתגבר על קוצר-רוחם; ברור היה כי המיור קאמפבל, חולה-הדיזנטריה והסובל — אך עדיין איש-צבא לאמתו — לא גילה לפי שעה כל סודות. בבוא העת יסופר להם. בינתיים הכרחי כי יעסקו במלאכות-השגרה הקטנות, וינחו לקראת הבאות.

ירדה עליהם תחושה כאילו מחכים הם למשהו — או למישהו. ביום הרביעי לשהותם בקופרה נוכחו לדעת כי אכן ממתנים היו ל"מישהו".

באותו יום, בהפסקה של שעות מספר, טסו מעליהם בכבודות שני מטוסי-תובלה מסוג "בומביי" ונחתו במסלול-הנחיתה של קופרה. הראשון, שהגיע מקהיר דרך ואדי-חאלפה שבסודן, הביא לחבורה שני קצינים נוספים וארבעה "טירונים" ילידי-גרמניה. השני הביא להם קצינת-עופה מחיל-האוויר-המלכותי, וכן את האיש שיזם את הרעיון שהונח ביסוד הקומנדו.

כל זה הפתיע מאוד את אנשי הקומנדו. יושבים היו תחת עצי-הדקל המצלים כאשר הגיעו ראשוני הבאים ממסלול-הנחיתה. בתמהון ראו שני קצינים בריטיים, קפיטן ולויטננט, נוהגים לתוך מחנם ארבעה אנשים לבושים מדים גרמניים וחמושים בנשק גרמני. הם הוסיפו לתמוה כאשר הרחיק הקפיטן את הגרמנים מעט הצדה, והחל לתרגלם תרגילי-סדר — כמעט מיד לבואם. תרגילי-הסדר היו גרמניים, והפקודות ניתנו אף הן בגרמנית. היתה זו הרגשה בלתי-מציאותית במקצת להאזין לפקודות גרמניות צוחניות בתוככי מקום-הניה בריטי, ואחדים מאנשי הקומנדו חשו מעין אי-נוחיות, ורחשו אף לאחר זאת מקצת אי-אמון לחבורה הגרמנית.

קציני הקומנדו למדו לדעת עד מהרה מי המה הבאים-מקרוב. אלה היו אנשי קז"ם — עוד אחת מאותן יחידות בלתי-סדירות ותמוהות אשר צצו ועלו במרוצת מסעי-המלחמה במדבר.

הקז"ם — "קבוצת זיהוי מיוחדת" — היתה משהו מסוגה של יחידת-מתאבדים. מלאכתם של אנשיה דרשה מידה כזאת של העזה, שמשמעה היה, בהכרח, כי האנשים יתגלו בסופו של דבר על ידי האויב! ופירושו של גילוי זה היה, לגבי רובם, דבר גרוע ממות.

שכן רוב אנשי הקז"ם היו יהודים ילידי גרמניה; מלאכתם במלחמה היתה לפעול באזרח חצוף ונועז ביותר מאחורי קוי האויב, מחופשים כגרמנים. כאשר היו נתפשים, סברו הגרמנים כי המות הנו טוב יתר על המידה בשבילם. הם ראו בהם בוגדים הלוחמים נגד ארץ-מולדתם — ונוסף על כך הם היו יהודים. בדרך כלל היו מענים אותם, ואנשי הקז"ם העדיפו, אם היו התכניות משתבשות, לשלוח יד בנפשם ולא ליפול חיים בשבי.

יחידת הקז"ם מנתה עשרים ואחד איש כשמצבתה מלאה. היו לה שני קצינים, הקפיטן הרברט פריי והלויטננט דויד לאנארק; על שניהם היה להילוות ליחידת הקומנדו — ושניהם היו אנשים בלתי רגילים.

הקפיטן פריי, לפני שקיבל את הפיקוד על הקז"ם, שירת במדבר עם הדיביזיה היהודית ה-4 המהוללת. לפני-כן היה תלמיד מצטיין באוניברסיטת אוכספורד. בלשן שאין דומה לו, מוסיקאי טוב ומשורר בעל כושר ניכר. הוא שמע כמה ניבים הודיים, ודיבר גרמנית בשטף. הרברט פריי היה אדם שחונן כשרונות כה רבים, עד שהדבר

הרחיקו מעל חבריו: היו שהרגישו שלא בנוח בנוכחותו — אפילו קצינים בעלי דרגות גבוהות בהרבה משלו. ועם זאת, אותם בודדים שהיו רעיו הקרובים יכלו לקבל את התנהגותו המזוהה והקרירה לעתים, ולהתבדח אתו על אודותיה.

היה לו מוח חקרני וחסר-מנוח, ותמיד היה רוקם תכניות — ובאורח מזהיר. תכניותיו נראו דמיוניות ובלתי-מציאותיות בעיני רבים, אך אנשיו בטחו בהן, כיון שנראה היה כי מצליחות הן תמיד. הוא נראה כאדם שאינו יודע כלל פחד מהו, ואנשיו היו נכונים ללכת בעקבותיו באש ובמים.

הלויטננט לאנארק, קצין „הגוארדיה הסקוטית“, היה גם הוא בלשן מזהיר, וסופר עליו כי דיבר בשטף בששה ניבים גרמניים. אף הוא היה עשוי ללא חת, אך עם כל זאת — שלא בדומה לבריי, האימפולסיבי לעתים — נטועה היתה בו מידה רבה של זהירות. נטועה היה שלא לבטוח באיש, בעוד שבריי, לפי המסופר על ידי אנשיו, בטח באנשים אחרים יתר על המידה. כאשר היה לאנארק עורך תכנית, היה עושה זאת בקור-רוח רב ותוך חישובים מרובים. אולם משהושלמה התכנית, היה מבצע אותה עד תומה. רק שעה שנהג במכונית, היה לאנארק חסר זהירות. או אז אהב להביא את מחוג מד-המהירות קרוב ככל האפשר לסיפרת ה-130 קמ"ש, ופיקודיו כינוהו, כמובן, „הסקוטי המעופף“.

ארבעת „הגרמנים“ היו: רב-טוראי נמוך בקומה, שמנמן ועליו בשם שטיינר, ושלושה טוראים: וילנסקי, ברג ווייצמן. כולם היו באותה עת צעירים מאוד, כבני תשע-עשרה.

סיפור חייו של וייצמן היה אופיני גם לקורות חבריו. היה זה סיפור על אודות עליתו של מדינאי מטורף לשלטון, תוך ניצול האנטישמיות על מנת לבסס משטר נאצי. אביו של וייצמן נעלם בשנות ה-30 במהנהריכוז, מקום שם הומת כשם שמיליונים עתידים היו למות בו. וייצמן הצעיר, שהיה באותו זמן בן שש-עשרה, נשלח בחפזון לארץ-ישראל, ובה נמצא כאשר פרצה המלחמה באירופה בשנת 1939.

מאחר שהנער לא שכח מה עוללו לו, התנדב מיד לשירות הצבא הבריטי. כאשר הוברר לו כי פירושו של הדבר כי „יתקע“ בתוך ענף מנהלתי איזשהו של הצבא בארץ-ישראל, יצא מיד ב„טרמפים“ למצרים, כדי להתנדב שם לשירות פעיל יותר. שלוש פעמים ערק לשם כך ממחנהו ושלוש פעמים הוחזר והועמד למשפט. ואז אמר מישהו בקהיר: „זהו סוג הבחורים שאנו מחפשים“. ובזאת נסתיימו בעיותיו של וייצמן או שאז רק החלו.

אחדים מאנשי הקומנדו כבר שמעו על אודות הקז"ם, אולם ל„ארמית-המדבר“ היה ידוע באותה עת רק מעט מאוד על מלאכתם. למעשה, הרבה יותר ידוע היה על אודותיהם לאויב, שהיה מחפש את הקז"ם כשכוונתו לטפל באופן אכזרי ביותר ביהודים ילידי-גרמניה, באם יפלו בידיו. האויב ידע על קיומו של הקז"ם כיון ששנים מתוך עשרים-ואחד אנשיו היו בוגדים.

הארצישראלים — שכן דחו את אזרחותם הגרמנית וביטלוה שנים לפני כן — התרועעו מעט-מעט עם אנשי הקומנדו והתערבו בקהלם, וכאשר חודש המסע נסעו כשהם פזורים בין המשאיות השונות. אולם קציני הקז"ם שמרו לעצמם בקנאות את הקבוצה „הגרמנית“. הם לא אבו שאנשיהם עם זאת יידבקו בנהג-חיילי בריטי, בתרגול-סדר בריטי, ואפילו באופן-החזקת-הגוף שאינו גרמני. בין כה וכה לא נועדו לאנשי הקז"ם חיים ארוכים, והפרטים הקטנים שבהתנהגותם הם שהיו עלולים להסגירם בידי האויב.

בריי ולאנארק היו קפדנים בכל הנוגע לפרטים. ארבעת הארצישראלים שלהם לבשו תמיד מדים מתוצרת גרמנית אמיתית, כולל לבנים וגרבים; כל סיגריות וממתקים שנשא עמם חייבים היו להיות גרמניים; והם לא הורשו לדבר אל קציניהם אלא בשפה הגרמנית. כאשר צעדו, עשו זאת כדרך הגרמנים, כשידיהם מונפות לרוחב גופם. הצדעתם היתה גרמנית — למעשה היה עליהם לחשוב ולחוש כי הם גרמנים.

הם היו קבוצה קטנה ונועזת. מספר חודשים לפני כן, ליד בארדיה, העמידו עצמם במבחן נגד האויב. הם התגנבו דרך קוי האויב בכלי-רכב נושאי סימון גרמני, ואחר הקימו ברובה-עזה מחסום לרוחב הכביש ועצרו את כל התנועה שעליו. מחופשים כאנשי משטרה-צבאית גרמנית, חקרו את הנהגים וציינו לעצמם את הגייסות וכלי-רכב שעברו באזור. זו היתה התחלה נועזת שהביאה, עם שובם, ידיעות רבות-ערך לשירות-המודיעין הבריטי.

פשיטות נוספות באו בעקבות זאת. אנשי הקז"ם נהגו לשוטט מאחורי קוי האויב; לעתים ערכו פעולות חבלה, אך לרוב הסתפקו בכך ששוטטו בעינים פקוחות, והיו שבים עם ידיעות חיוניות בדבר תנועת גייסות האויב. הם היו עוצרים ליד קנטינות גרמניות וקונים בהן סיגריות או ממתקים, בריי ולאנארק נהגו להכנס בשלוח למועדוני-קצינים של האויב ולשוחח עם הנמצאים בתוכם על מצב המלחמה. כאשר הודיעו בוגדים לגרמנים על פעולות הקז"ם, החל האויב לחפש בקפדנות אחרי האורחים הבלתי-קרואים. כתוצאה מכך נתגלו פעם בריי ולאנארק בתוך מועדון קצינים של קורפוס-שריון — והיה עליהם לפלס דרכם החוצה ביריות.

הבוגדים (תלוי, כמובן, למה תתכוון במלה זו), היו שני גרמנים בשם אסר ובריוקנר, שני שבויי-מלחמה שהובאו למצרים, אשר הציעו את שירותם לבעלות-הברית בהצהירם כי הם אנטי-נאצים קנאים. הם לא היו יהודים. שניהם שירתו בלגיון-הזורים הצרפתי לפני שנצטרפו מחדש לצבא הגרמני. הם נתקבלו לשירות בעלות-הברית ברצון, בגלל הנסיון שרכשו זה לא כבר בתוך הקורפוס-האפריקאי הגרמני, והוטל עליהם לאמן את הקז"ם בתרגולים הגרמניים החדשים ביותר. הארצישראלים, וכן לאנארק, לא בטחו בהם עוד מלכתחילה, אבל הקפיטן בריי בטח בהם יותר, והתיחס אליהם באימון.

לילה אחד הובילו אנשי קו"ם, בתחפושת גרמנית, מספר חיילים מצבא צרפת החופשית אל מאחורי קווי האויב, לשם ביצוע חבלה בשדה-התעופה של מארטובה. באותו לילה לקח הקפיטן בריי חבורה לדאָרנה, כדי להשמיד שם מטוסים. מכוון המשלוח שיצא למארטובה חזר רק הלויטננט הצרפתי שפיקד עליו.

הוא אמר כי המשאית נעצרה לפתע, בחשיכה. הנהג — בריוקנר — אמר: „דבר-מה נפל מהמשאית. אני הולך לקחתו“.

בריוקנר יצא מהמשאית והסתלק לתוך החשיכה. חלפו דקות אחדות. לפתע נדרכו עצביו של הלויטננט. הוא שמע שני אנשי קו"ם ארצישראליים מדברים בתוך המשאית. אחד מהם אמר: „בריוקנר משתהה זמן רב“. השני ענה: „אני מודאג. אינני בוטח בבריוקנר. אני סבור שהוא עלול לבגוד“.

ואז החלו דמויות כהות להסתמן מתוך העלטה. הדהדה פקודה בגרמנית. אש פילחה את הלילה ועופרת לוחטת ניתכה לתוך המשאית המלאה. אנשים צרחו מכאב, ואחרים התגלגלו מתוך המשאית והחלו משיבים אש כמטרופים.

לא נראתה כל דרך להמלט, ובכל זאת הצליח הלויטננט הצרפתי לפלס דרך איכשהו מבעד לשרשרת האויב המקיפה אותם. הוא דיוח כי ראה את שני הארצישראליים בהטילים רימונידיד לעבר האויב המתקדם, תוך הסתננות עצמית קיצונית. אחר-כך, כאשר כבר עמדו ליפול בשבי, שלף כל אחד מהם את הנצרה מרימונידיד והידק אותו אל גופו. לאחר זמן נודע למודיעין הבריטי כי האויב שבשדה-התעופה של מארטובה קיבל ידיעות מוקדמות על הפשיטה.

בריוקנר הוטס לברלין, נתקבל שם בכבוד רב, ולפי מקורות אחדים הוענק לו עיטור הצלב הגרמני עשירי-הזהב שהוא בשתי דרגות גבוה מאשר צלב הברזל דרגה 1. במצרים נתגלה לפתע כי לאסר יש קשרים עם גיס-חמישי שבקהיר, והוא נאסר. הוא נורה על ידי הקו"ם — בשעת נסיון בריחה, כפי שדיווחו.

לא הרבה מספור-מעשה זה היה ידוע לאנשי הקומנדו באותו זמן; פרטיו נודעו רק זמן רב אחר-כך. כל אשר ידעו אנשי הקומנדו היה, כי הצטרפו אליהם שני קצינים פעלתנים ויעילים ביותר, יחד עם ארבעה אנשים — חיילים גרמנים לכל דבר. חיילי הקומנדו בילו את זמנם כשהם תוהים מה פשרו של ענין זה; תוהים היו כיצד עשוי הקו"ם להשתבץ לתוך התכניות שעדיין לא היו ידיעות לרובם.

אותו יום, יומים לפני שהחלו אנשי הקומנדו שם לנוע, נראה היה שאין לו סוף. אפשר שהבטלה היתה לזרא לאנשים, או שמצאו לעצמם עיסוק מועט מדי.

לויטננט רוברטס (קצין התובלה) נמצא באזור הצבת רכב, ופיקח על תחזוקת כלירכב של הקומנדו. טרולי (קצין-הקשר) ניסה למצוא לעצמו מעט צל, ודחה הזמנה של גראם טיילור ומייק דאפי (שנים מקציני היחידה) להצטרף אליהם לאחד מביקוריהם הידירותיים אצל חברים ותיקים מיחידת השא"ם (שירות אויר מיוחד) שבבנגאזי. המיור קאמפבל שכב, תשוש לחלוטין. הקפיטן גיבסון שחור-השפם דיבר

אליו, בנסותו לשכנעו בענין דרך-פעולה מסוימת. קאמפבל הניד ללא הרף בראשו לאות שלילה כשעיניו עצומות. כמעט כל השאר דשדש אותה שעה לעבר בריכת-השחיה.

כאשר נחת מטוס ה„בומביי“, נמצאו בסביבה רק אנשי קומנדו מעטים שיכלו לחזות בבואו. אולם הקפיטן לויד אוזן יצא ממחסה הצל לקבל את פני הבאים בזוהר החמה; הם ראוהו חוזר לאתר זמן מה, מפסיע לאטו לצד אדם בעל דרגה גבוהה יותר, שנשא תיק בידו.

כאשר שבו אנשי הקומנדו לסעוד פת-ערבית, הופתעו לראות כי יש להם מפקד חדש. המיור קאמפבל לא היה, אם כן, מפקד היחידה. והרגשת המסתורין גברה משהכירו מיהו הבא-מקורב — אותו קצין חייכן ונעים-הליכות הנושא תיק-בידו.

זה היה מארחם ממטוית-הכותנה בה חנו בדרכם אל אַמינה, הקולונל-לויטננט גיז'הן הייסלדן.

עם בואו של גיז'הן הייסלדן לקופרה חלפה וגוה ההרגשה הסתומה של אכזבה וצפיה. עתה הבינו הכל למי חיפּו — למנהיגם, ליוזם התכנית כולה, כפי שהוברר להם לאחר זמן. הם התבוננו בתיק-המסמכים, שלא יצא מידו של הייסלדן אלא לעתים נדירות, וציפו להתבהרות העלטה באשר למטרתם.

ביום המחרת ניצבו במסדר. המיור קאמפבל מסר את המסדר לקולונל הייסלדן, וזה פסע קדימה לסקור את אנשיו. הם היו בלתי-מגולחים, ונראו כחבורת ברוזנים לאורה של שמש הבוקר — אך נראו ללא ספק כחומר מתאים לביצוע התכנית היעודה. הייסלדן אמר, בחייכו כפי שהיה מחייך כמעט תמיד: „שבו, רבותי“. וכאשר התיישבו על החול: „ידוע לי כי אתם משתוקקים לדעת מהי מטרתכם, ומהי המלאכה שנועדה ליחידת קומנדו זו. אני עומד עתה להבהיר לכם מהו הענין“.

הוא הפסיק. האנשים חיכו בדממה ובמתחנות. לאטו החל פורש לפניהם מפה גדולה. כאשר שב לדבר, אמר דבר בלי-אומן:

„רבותי, עומדים אנו לכבוש את טוברוק ולהשמידה“.

* * *

*

ישיבת הקצינים האמתית הראשונה על מבצע „הסכמה“ נערכה בחאטיא-אט-אלע. למעשה נערכה שם סדרת ישיבות שלמה. במשך ימים אלה עברו בקפדנות על תכניותיהם, ועיינו בדקדקנות בכל בחינה ובכל פרט. לא היה דבר שנחשב פחות-השיבות מכדי לזכות בתשומת-לבו של הקולונל שלהם — או, במידה שהדבר נגע לקו"ם, מכדי שיוכח בתשומת-לבו של הקפיטן בריי הדקדקן.

כאשר הושלמו הדברים לשיבועת-רצונם של הקצינים, נערכה בין השיחים מעין חזרה על סוגיית הכניסה-ברכב לתוך טוברוק. עד לרגע זה היו רבים מהאנשים

שרויים בחוסר-ידיעה באשר לצורת-הגישה אל נמל-האספקה שבידי האויב, כפי שתוכננה בפועל; עתה הוסבר להם הכל בקפידה.

הם יפנסו לתוך טוברוק כשבויי-מלחמה, בתוך שלוש משאיות בלבד. הסיבה לכך היתה נעוצה בנהוג שרוח באותה עת בין הגרמנים בשעת העברת שבויי-מלחמה, נוהג שהקולונל הייסלדן ואנשי הקמא"ט (קבוצת-מדבר ארוכת-טוח) ידעוהו היטב, כיון שנמצאו לעתים קרובות במרחק קטן משבויי-מלחמה בריטיים, הרחק מאחורי קוי האויב.

לרשות האויב עמדו פחות כל-ירכב ודלק מאשר לרשות ארמית-המדבר הבריטית, ובדרך כלל נהג לדחוס ארבעים שבויים לתוך כל משאית בת שלושה טון, שעה שהיה מוציאם לעבודה. בהתאם לכך נמצא כי אנשי הקומנדו של הייסלדן יסעו ברנחה ניכרת, פחות משלושים איש בכל משאית.

אך השאלה היתה כיצד להכניס כשלושים איש לכל מכונית בצורה שכלי-נשקם, חמרי-הנפץ שלהם, מכשירי-האלחוט ושאר הציד, מוסתרים מעינו של זקיף תחנת-הביקורת הגרמני שעה שיעיף מבט מעבר לדופן האחורית של כל משאית. זו היתה הסיבה לחזרה היסודית שנערכה, למציאת הפתרון לבעיה שנשארה לכל אחד מהקצינים שפיקדו על המשאיות.

הפתרון נמצא בכל המקרים על ידי שפזרו את הציד על קרקעית ארגו המשאית, ואחר כך ישבו האנשים על כלי-נשקם, כששמיות פרושות לרוחב ברכיהם. לדעתו של הייסלדן לא ייראו השמיות כדבר יוצא-דופן. בתקופת-שנה זו היה קר למדי לנסוע בשעת דמדומים בתוך משאיות פתוחות. מסיבה זו עצמה החזיק כל קצין בקבוק רום, כדי להעבירו בין האנשים בשעת הנסיעה, כאמצעי נגד קור של אוויר-הלילה; שכן האנשים לבשו את בגדיהם הטרויפיים הדקים, שהתאימו לחומן הלוחט של שעות-היום במדבר, אך היתה בהם תועלת מועטה כמחסה-מקור לאחר שקיעת השמש

זמן רב היה דרוש להם כדי לסדר את עצמם ואת כל ציודם כיאות בתוך שלוש המשאיות, כיון שהיתה ברשותם כמות רבה-להפתיע של ציוד. אולם בסופו של דבר דיוה כל מפקד משאית כי הוא הסתדר. לא זו בלבד שכל כלי-הנשק היו מוסתרים, אלא האנשים אף חשו בטחון שאם תקרה תקלה והמסוה יתגלה, יוכלו להכנס ברגע לפעולה כשנשקם בידם.

חזרה זו היתה ענין ממושך, שנמשך מספר שעות, אולם האנשים נשאו אותה בסבלנות, כיון שידעו כי הצלחת משימתם, ואולי גם חייהם, תלוים בהצלחתם לאחו את עיני האויב ביום המחרת.

בעיה קטנה אחת היתה — המחסור ב"גרמנים". בריי אמר כי יהיה צורך בשלושה גרמנים לכל משאית בשביל הכניסה-ירכב לטוברוק. האחד ינהג, השני ישב לידו, והשלישי יעמוד על מושב הנהג כשראשו וכתפיו מזדקרים דרך גגו של

תא הנהג, ויכוף את הרובה הגרמני שבידו לעבר „שבויי-המלחמה" שבארגז-המשאית מאחוריו.

לכן אמר בריי: „דרושים לי שלושה מתנדבים. וידועות לכם מה תהיינה התוצאות אם תפסו, לבושי-מדים גרמניים!" הוא התבונן סביבו. נמצאו לו מתנדבים רבים; באותה עת היתה החבורה שרויה במין אומץ-לב שגרם לאנשיה להתנדב לכל דבר שהוא.

הלויטנטים בארלו, האריסון ולאנגטון נתקבלו זמנית ל"צבא הגרמני". לכל אחד מהם נופקו סגינים וכובעים גרמניים, וניתנו להם רובים וציוד גרמניים. הם הוצבו כזקיפים השומרים, דרך גגות תאי-הנהג, על ה"שבויים". הארצישראליים תפשו מקומותיהם כנהגים או כמלויים, הקפיטן בריי ישב במכונית המוליכה, לבוש כקצין גרמני, ולאנארק, מחופש ללויטננט גרמני, ישב במכונית המאספת.

הוחלט אז כי קצין בריטי נוסף יסע בתאי-הנהג של אחת המשאיות כשידו חבושה בתחבושת עבה, כאילו היה פצוע. את התחבושת ניתן היה להסיר כהרף עין, והקצין יחזיק בידו החבושה רימון-יד, לכל אורך הדרך המוליכה לטוברוק, לשם שימוש במקרה-החירום.

שוב ושוב חזרה יחידת הקומנדו על התפקיד שהוטל עליה למלא. הקפיטן בריי חזר ואמר: „זכרו, נפלתם בשבי בקרב ליד אל-עלמיין. שומה עליכם להיראות מזהמים, מדוכאים, עייפים ותשושים".

הוא והייסלדן הראו לאנשים איך לשבת במכוניות כאנשים תשייכות, עם הארשת הנאותה של חוסר-קשב ושל אדישות, כפי שניתן לצפות מאנשים שחירותם נשללה מהם. לא קשה היה להשיג רושם זה. האנשים היו מגודלי-זקן, מזהמי-צוואר כתוצאה של שבוע ומעלה ללא רחצה, בגדיהם המוהלים ומוכתמים אבק המדבר.

כאשר הותקן הכל לשביעת רצונם של הקצינים, נערך מיניה וביה סקר של המכוניות ונוסעיהן, כשהייסלדן ולויד אוון בודקים בקפדנות את האנשים ואת המכוניות הנושאות את סימני הקורפוס האפריקאי הגרמני. למרות רצינות הענין כולו, פרצו שני הקצינים בצחוק; משהו מקומי היה שרוי על הענין כולו, מברכה אולי בגלל ארשת הרצינות הקודרת של השחקנים בתפקידיהם נושאי-המות.

הייסלדן נתן אות כי הוא מרוצה. כלי-הרכב הוסתרו שוב בקפדנות, האנשים ירדו מהם, נוקשי-אברים לאחר ישיבה של שעות בתוכם, והלכו לבשל לעצמם פת-ערבית. ואז הגיעו אליהם החדשות המשמחות.

היה להם רום רב מדי! אי אפשר היה לקחת את כולו לטוברוק. היה צורך או להשאירו פה בחאטיא-טלע, יחד עם כלי-הרכב העודפים, או — — — האנשים היו תמימי-דעים באשר להשארות רום במדבר, ש"אינו יודע כלל להעריך זאת". וכאשר סיימו את ארוחתם האחרונה בחאטיא-טלע, חילקו ביניהם

את עודפי המשקה. לא היה במשקה זה כדי לגרום לשכרונו של אף אחד מהם, אולם משהוסיפוהו למנה הרגילה, היה בו כדי ליצור אוירה חגיגית.

כך, במרחק כ־500 קילומטרים מאחורי מערך האויב הקדמי שבאל־עלמיין, להטו מדורות הקומנדו באור בהיר בחשכת הלילה, ומסביבן ישבה חבורה עליוזה, כשהמחשבה על אודות הקרב העומד להתרחש בעוד זמן קצר רחוקה מלבם. הקצינים, שלא נבדלו מאנשיהם בזקניהם המגודלים ובזוהמה שעל גופם, ישבו סביב המדורות והצטרפו לשירה ולמעשי־הקונרס שהנם בלתי־נמנעים בהזדמנויות מעין אלה.

לאחר זמן מה הצטרפו להילולה אפילו הארצי־ישראליים, עם בריי ולאנארק. הם עוכבו על ידי בריי הדקדקן, לשם חזרה אחרונה על תפקידם כאשר ייעצרו — שכן ברור היה כי ייעצרו — ליד תחנת־הביקורת של מתחם טוברוק, המוקף גדרות־תיל.

בריי ישא עליו מסמכים שיתירו לו להעביר את אנשיו דרך המתחם. נוסף לכך היה בידו מכתב שנכתב לכאורה על ידי מפקד יחידה ליד אל־עלמיין אל קצין מדומה בתוך טוברוק, ובו נאמר כי שבוי־מלחמה אלה הם מיוחדים, ומסיבה זו יש להכניסם למכלאת טוברוק ללא שהיות. מטרת מכתב זה היתה להסביר מדוע מועברים שבוי־מלחמה בשעת המדומים או לאחריה.

כל המסמכים שנשא על ידי בריי, לאנארק והארצי־ישראליים, זויפו לפני כן ביד חרוצה בקהיר. כל אחד מהם נשא את פנקס־חיילי ופנקס־שלומים גרמניים רגילים, ובהם תמונותיהם עם כובע וכלי כובע. אולם, נוסף על כך, נשאו עליהם ניירות „פרטיים” משכנעים ביותר.

כל אחד מהם נשא עמו מכתבים מהבית, אחדים מהם מכתבי־אהבה. הבולים, חותמות־הדואר והמעטפות היו כולם גרמניים, ולכן אמתיים. מכתבי־האהבה חוברו בידי אחד מאנשי הקו־ם, שראה עצמו מעין־אמן בשטח זה. הם הועתקו על ידי חיילות אט־ס בקהיר, כדי שכתבי־ידם יהיה נשי, ואותן חיילות הצטלמו גם בבגדים אזרחיים ליד הארצי־ישראליים לובשי המדים של הקורפוס האפריקאי. כל האר־צישראלים נתגלו כאמנים אמתיים אשר לצורת העמידה, בארשת אוהבת, לצד „אהובותיהם”. קהיר העניקה רקע ברליני לכל תצלום, כך שהוא נראה אמתי לכל דבר.

ידידתו של וייצמן (לצורך התצלום) היתה חיילת אט־ס יפת־תואר, שנראתה בלונדי־ת־ארית במידה משיבוע רצון. במכתבי האהבה שלו קרא לה וייצמן בשם לינ־ת־קונץ, כיון שזה היה שם בתו של נאצי נודע, אשר גר לפני המלחמה ברחוב בו גר וייצמן. גם דבר זה נעשה לשם תכלית ברורה. במקרה של חקירה, מוטב יהיה כי ה„אהובה” תהיה בשר־ודם, מיהי בעלת כתובת ורקע־חיים ידוע, ולא איזה יצור דמיוני קלוש שלא יחזיק מעמד בפני חקירה ודרישה.

זהות האנשים שימשה נושא למחשבה רבה מצד קציני הקו־ם. לכל ארצי־ישראלי

ניתן שם גרמני, לא יהודי, ולשמו זה היה עונה תמיד. היה על כל אחד מהם לזכור בעל־פה את הפרטים שצוינו במסמכים. ולכל אחד מהם נטוה רקע משפחתי, אשר במשך הזמן למד להכירו כאילו קיים היה באמת. במקרה שהיה „נשוי”, ידע לחזור בן־רגע על שמות ילדיו ועל גילם, על מקום מגורי משפחתו ועל העבודה שאשתו מבצעת למען מאמץ־המלחמה הגרמני. מדי יום ביומו היו בריי או לאנארק בודקים את אנשיהם בנוגע לפרטים אלה. הדבר היה מעייף וגזל זמן רב, אולם הארצי־ישראליים לא מגממו אף פעם, ומעולם לא מחו על שבידם זמן פנוי פחות מזה של אנשי הקומנדו. הם לפחות היו מסורים ככל לבם לתפקיד השמדת האויב הנאצי.

עם חלוף השעות עייפה החבורה מהמאמצים לעקוץ איש את רעהו, לשיר ולהקשיב לסיפורי־מעשיות שכולם שמעום לפני זה, אך העמידו פנים כאילו חדשים הם להם. אחד אחד קמו, התעטפו בשמיכותיהם והשתטחו על גבי חול־המדבר הרך. כוכבים קרצו לעומתם מתוך שמים ללא ירח. האש ששימחה את לבם הבהבה מתוך זוהר פוחת והולך, ולבסוף שקעה לאטה וכבתה בתוך אפרה הצונן.

הסעודה האחרונה נסתיימה.

הקומנדו — לטוברוק!

שני פרקים ניתנים בחוברת זו של „צקלון” מתוך הספר „קומנדו־של־טוברוק”, מאת גורדון לאנדסבורו, אשר הופיע לא מכבר באנגלית. פרקים אלה אינם אלא קטע מתוך מסכת רחבה, שרוקם המחבר על פעולותם של אנשי הקומנדו הברי־טיים במדבר המערבי בימי מלחמת־העולם השנייה. הקורא הישראלי ימצא בסיפור המעשה משנה־ענין — שכן, כפי שינכח, רב היה חלקם הנועז במיוחד של יהודים (ובפרט של ארצי־ישראלים), בטיפוח פעולות אלה של הקומנדו.

כמה לקחים צפים ועולים אגב קריאה בפרקים אלה. הראשון והעיקרי בהם — חשיבות ההכנה המוקדמת הרבה, שהנה תנאי בל יעבור לכל פעולת קומנדו מוצלחת מאחורי קו־י אויב. השני — הצורך בחינוך לשמירה קפדנית על כל כללי הבטחון. והלקח השלישי, שאינו פחות בתשיבותו, מלמד כי כאשר מתאחדים יחדיו אומץ לב ותכנון נכון ומדוקדק אין כמעט גבול ליכולת פעלם.

פרקים מתוך הספר — „Tobruk Commando”. מאת גורדון לאנדסבורו.

מדף הספרים

כללי

FLETCHER PRATT : The Battles that Changed History. Hanover House, 1956, 348 pp., Maps, Index, \$ 4.95.

הקורא שהתעמק בספרו הקלאסי של קרייזי, על המערכות ששינו את פני העולם במרוצת ההיסטוריה, ימצא בודאי עניין גם בספר זה, שבחירת המערכות שבו שונה שוני רב מזו שבקודמו. ברמתו נופל הספר מאוד מספרו של קרייזי.

ALVIN P. STAUFFER : U. S. Army In World War II. The Technical Services. The Quarter-master Corps : Operations in the War Against Japan. Office of the Chief of Military History, 1956, 358 pp., Ill., Index, \$ 4.00.

הבחינה האפסנאית של מסע-המלחמה של צבא ארה"ב באוקינוס השקט במלחה"ע השנייה, קו"האספקה התמשכו שם על פני מרחביים עצומים, וכאורך הקוים הללו כן היה גודל הבעיות האפסנאיות. בחלקן הן נפתרו על ידי ניצול "טוב-הארץ" במקומות בהם נחת הצבא האמריקני — גידול דגנים, דיג וכיוצא במעשים כאלה, שאינם נכללים בספר-ההדרכה-לשדה של הצבא.

יבשה

Gen. S. L. A. MARSHALL : Pork-Crop Hill : The American Fighting Man in Action — Korea, Spring 1953. William Morrow & Company, 1956, 315 pp., Maps, Index \$ 5.00.

ספרו זה של אלוף כותבי פרשות-הקרב האמריקני בא בעקבות סרו The River & the Gountlet (המתאר את מפלתה של הארמיה-השמינית האמריקנית בקוריאה בחורף 1951) והוא מצטיין כקודמו, וכשאר עבודותיו בשילוב מציאות המלחמה בעלילות מסעירות של בודדים.

ים

ALAN VILLIER : POSTED MISSING. The Story of Ships lost Without Trace in Recent Years. Charles Scribner's & Sons, 1956, 310 pp., Ill, Index, \$ 4.75.

גם בימינו, ימי הציוד האלקטרוני, נעלמות אניות בלי להותיר אחריהן עקבות, זהו סיפורן המרתק של אניות כאלה, הכתוב בידי סופר עלילות-ים נודע.

דואר רישני

כס' 304 ת"מ
38' יהללה 103
101

לחיילי צה"ל ומנויי "מערכות"!

החל מינואר ש"ז יכולים חיילי צה"ל ומנויי "מערכות"
לרכוש את ספרי ההוצאה בהנחה במקומות הבאים:

ת-ל-א ב י ב :

- "מערכות" — מחלקת ההפצה — נחלת בנימין 57.
- "מערכות" — מערכת ומנהלה — הקריה רח ג' 1

י ר ו ש ל י מ :

- חנות לספרים "דורון" — רח' יפו מס' 27.

ח י פ ה :

- חנות לספרים "בן-שלמה" — רח' הרצל 6.

ב א ר ש ב ע :

- חנות לספרים "רודיק" — רח' גרשון, מול משרד הבריאות.

צ ר י פ י ן :

- חנות לספרים ("פלס" לשעבר) מרכז החנויות.

א ל: בזה "ש" *

מאת:

אני, הח"מ נותן בזה הוראה בלתי חוזרת למת"ש, לנכות ממשכורתו סך ל"י, בתשלומים חדשיים, של ל"י, בהתאם לפקודת מטכ"ל מס' 37.0108, ולהעביר סכומים אלה לזכות „מערכות“.

הנני מסכים, שבמקרה ואפרוש מן השירות לפני השלמת הניכויים עד לסך של ל"י, ינוכה העודף ממשכורתו האחרונה או מכל סכום אחר שיגיע לי ממנהל התשלומים בעת פרישתי מן השירות. המהאה זו היא החלטית ובלתי חוזרת, הואיל והיא נוגעת בזכויות צד שלישי.

תתימה

תאריך

מס' אישי דרגה שם שם פרטי
(נא לרשום את הפרטים האישיים בכתב ברור).

* שלח טוכס זה ל"מערכות".

מערכות ביח ההוצאה של צבא הנוה לישראל

היקף מס' 2030
יום 1/2/57

לפנויי, מערכות."

הנדון: ספר, הסגילות הגנוזות."

לפי הסכם מיוחד, לסנויי, "מערכות", יש ביכולתנו לאפשר לך לרכוש את ספרו של רב-אלוף ינאל ירין, "הסגילות הגנוזות", בהנחה מיוחדת.

בחודשים פברואר ומרץ שנה זו, יכול אתה לרכוש את הספר באמצעותנו במחיר של 3,250 ל"י במקום 4,800 ל"י.

אם מעוניין אתה, אנא סלא את הסופס בשולי סכתב זה, ושלהו אלינו כצירוף ההפחאה הכתאיסה.

ב ב ר כ ה
י. א. א. א. א.
1/2 סנהל "מערכות"

המערכת והמנהלה: רחוב ג' מס' 1, הקריה - תל-אביב • ת.ד. 7026 • סלפון 29515
מחלקת ההפצה והמנויים: תל-אביב, רחוב נחלת בנימין 57 • ת.ד. 168 • סלפון 29708

לכבוד
הנהלת "מערכות",
רח' ג' מס' 1,
הקריה - תל-אביב.

הנדון: ספר, "הסגילות הגנוזות."

נא לשלוח אלי את הספר הנ"ל לפי הכתובת:

.....
רצ"ב אני מעביר את התמורה בסך 3,250 ל"י,
בהפחאה למת"ש/בהפחאת דואר/במזומן.

.....
(חתימה)

.....
(שם) (כתובת)

.....
(תאריך)